

Fennia Liv

Rapport om solvens
och finansiell ställning 2016

Innehåll

Sammanfattning	1
Verksamhet och resultat	
Affärsverksamhet	4
Försäkringsverksamhetens resultat	5
Placeringsverksamhetens resultat	6
Resultat från övriga verksamheter	8
Övrig information	9
Administrationssystem	
Allmänt om administrationssystemet	10
Krav på lämplighet och tillförlitlighet	12
Riskhanteringssystem inklusive risk- och solvensbedömning	13
Intern kontroll	18
Intern revision	20
Aktuariefunktion	21
Uppdragsavtal	22
Övrig information	23
Riskprofil	24
Försäkringsrisk	26
Marknadsrisk	30
Kreditrisk	41
Likviditetsrisk	42
Operativa risker	44
Övriga väsentliga risker	45
Övrig information	47
Värdering för solvensändamål	
Tillgångar	48
Försäkringsteknisk ansvarsskuld	51
Övriga skulder	53
Alternativa värderingsmetoder	54
Övrig information	55
Kapitalhantering	
Kapitalbas	56
Solvenskapitalkrav och minimikapitalkrav	59
Användning av durationsbaserad undergrupp vid beräkning av solvenskapitalkrav	60
Skillnader mellan standardberäkningsmodellen och tillämpad intern modell	61
Ej uppfyllt minimikapitalkrav eller solvenskapitalkrav	62
Övrig information	63
Bilagor	64

■ Sammanfattning

Rapporten om solvens och finansiell ställning följer solvensregleringen och redogör för Fennia Livs affärsverksamhet, resultat, administration, riskprofil, värdering för solvensändamål och kapitalhantering under 2016.

Verksamhet och resultat

Försäkringsaktiebolaget Fennia Liv, som i den här rapporten benämns Fennia Liv, är ett livförsäkringsbolag som ägs av Ömsesidiga Försäkringsbolaget Fennia (Fennia). Fennia Liv utövar försäkringsverksamhet och placeringsverksamhet.

Under rapporteringsperioden uppgick premieinkomsterna för bolagets direktförsäkring till 207,1 miljoner euro (199,8 mn euro). Fondförsäkringspremiernas andel av den totala premieinkomsten var 79,7 procent (79,2 %). Beloppet för utbetalda ersättningar var 90,7 miljoner euro (83,2 mn euro). Resultatet från bolagets riskrörelse var 9,0 miljoner euro. Rörelsekostnaderna uppgick till 14,0 miljoner euro (13,5 mn euro). Omkostnadsprocenten blev 94,8 (100,8), då man inkluderar provisionsintäkterna för de fonder som utgör placeringsobjekt för fondförsäkringen.

Fennia Liv betalade ut kundåterbärningar till kunderna för 2,4 miljoner euro 2016.

Vid utgången av rapporteringsperioden uppgick Fennia Livs placeringstillgångar till 755,9 miljoner euro. Under 2016 var nettointäkterna från placeringarna enligt verkligt värde 30,5 miljoner euro (34,7 mn euro) och avkastningen på sysselsatt kapital 4,3 procent (5,0 %).

Den låga räntenivå som var rådande hela året sänkte placeringsverksamhetens intäkter betydligt, eftersom Fennia Liv har allokerat lejonparten av placeringarna i ränteplaceringar. Allokeringen har blivit mer ränteorienterad än tidigare och den lägre risktagningen har sänkt den förväntade avkastningen på bolagets placeringsportfölj och avkastningen för rapporteringsperioden. Uppgången på aktiemarknaden gav avkastningen på aktieportföljen en positiv trend under senare delen av året och förbättrade bolagets sammanlagda resultat för placeringarna. Fastighetsplaceringarna gav utmärkt avkastning och totalt kan avkastningen på placeringsportföljen anses vara god med hänsyn till räntemiljön och placeringsfördelningen.

Administrationssystem

Den högsta beslutanderätten i Fennia Liv utövas på bolagsstämman av aktieägaren Fennia. Styrelsen och verkställande direktören har hand om bolagsstyrningen i Fennia Liv. Styrelsen har hand om bolagets förvaltning och för att dess verksamhet är ändamålsenligt organiserad. Styrelsen biträds av det gemensamma revisionsutskottet för Fennia och Fennia Liv. Fennia Liv har en verkställande direktör som utnämns av styrelsen och som handhar den löpande förvaltningen av bolaget enligt styrelsens föreskrifter och anvisningar.

Med riskhantering avses inom Fennia-koncernen samordnade strategier, processer, principer och åtgärder med vilka man identifierar, mäter, följer upp, hanterar och rapporterar de risker som gäller koncernen och koncernbolagen. Solvenshantering inbegriper strategier, processer, principer och åtgärder med vilka man styr och fastställer koncernbolagens och koncernens risktäckningskapacitet, riskvillighet och risktolerans samt de väsentligaste riskbegränsningarna. I verksamheten följer bolagen det gemensamt fastslagna ramverket för risk- och solvenshanteringen, som beskrivs i de principhandlingar koncernbolagens styrelser har fastställt.

En ledningsgrupp för riskhanteringen i koncernens försäkringsbolag har tillsatts för att bereda, styra, koordinera och informera om risk- och solvenshanteringsuppgifterna. Fenniakoncernens modell för företagsstyrnings- och riskhanteringssystemet bygger på tre försvarslinjer, som var och en har sina uppgifter. De oberoende nyckelfunktionerna i företagsstyrningssystemet, dvs. riskhanterings-, compliance- och aktuariefunktionen har organiserats på ett sätt som säkrar oberoende tillräcklig självständighet i deras arbete. Funktionerna rapporterar koordinerat till revisionsutskottet och styrelsen.

I modellen med tre försvarslinjer delas ansvaret för risk- och solvenshanteringen upp mellan olika aktörer. Riskhanteringsfunktionen är en självständig enhet som är underställd Fennias styrelse och verkställande direktör, och producerar riskhanteringstjänster för alla koncernbolag. Det centrala syftet med riskhanteringssystemet är att producera olika infallsvinklar till samt analyser och bedömningar av de ekonomiska konsekvenserna av ett eventuellt negativt utfall för en enskild risk och kombinationer av sådana.

ORSA är ett verktyg för egen risk- och solvensbedömning för styrelsen, verkställande direktören och den övriga företagsledningen i varje koncernbolag. Inom ramen för den egna risk- och solvensbedömningen identifierar bolagen risker, bildar sig en egen uppfattning om kapitalbehovet för riskerna och tar fram prognoser och scenarier för bolagets ekonomiska framtid och de eventuella ekonomiska konsekvenserna av ett negativt utfall. Den egna risk- och solvensbedömningen är en integrerad del av Fenniakoncernens kontinuerliga process för riskhantering och resultatet av processen sammanställs en gång om året till en sammanfattning. ORSA-rapporten innehåller en helhetsbild av bolagets nuläge och framtidsutsikter för bolagets verksamheter, strategiska riktlinjer samt risker och solvens.

Syftet med den interna kontrollen inom Fennia Liv är att säkra att verksamheten är ändamålsenlig, effektiv och resultatrik, att den ekonomiska informationen och rapporteringen är tillförlitlig samt att regelverk följs. Den interna revisionen har som uppgift att följa och bedöma tillräckligheten och effektiviteten i koncernens interna kontroll och annan företagsstyrning. Den interna revisionen bedömer hur väl bolaget har genomfört strategin och uppnått sina mål, hur omfattande och tillförlitlig solvenshanteringsprocessen är, hur effektiv riskhanteringen är, hur ekonomisk och ändamålsenlig resursanvändningen är, hur väl bolaget följer lagar och bestämmelser samt interna verksamhetsprinciper, planer och anvisningar, hur rättvisande, tillräcklig och ändamålsenlig informationen är samt hur väl bolaget har säkrat sina tillgångar.

Försäkringsbolagets ansvariga aktuarie ansvarar för aktuariefunktionen vid Fennia Liv och för att de försäkringsmatematiska metoder som används vid prissättning och vid beräkning av den försäkringstekniska ansvarsskulden är ändamålsenliga. Den ansvariga aktuarien fastställer även nivån på ansvarsskulden. Aktuariefunktionen sköter sina lagstadgade och övriga uppgifter, till vilka hör att beräkna den försäkringstekniska ansvarsskulden, att ha hand om ändamålsenliga tariffer, att uppskatta solvensnivån, att lämna rapporter till stöd för verksamheten, att medverka i produktutvecklingen, att utarbeta försäkringsanbud och att ha hand om kvaliteten i informationen.

Syftet med principerna är att säkra att de personer som ansvarar för ledningen av koncernen och de centrala funktionerna är tillförlitliga och lämpliga för sina uppdrag. Fennia Liv organiserar utläggning av funktioner på entreprenad så att bolaget kan följa serviceproducenternas verksamhet och garantera tillräcklig tillgång till information.

Riskprofil

I en marknadsbaserad värderingsmiljö återspeglas risktagningskapaciteten av skillnaden mellan tillgångar och skulder i balansräkningen, dvs. det marknadsbaserade beloppet för kapitalbasen. Ju mer kapitalbas bolaget har, desto större är dess risktäckningskapacitet och frihet att välja vilka risker det bär i verksamheten. Bolagets risktagning återspeglas ur kvantitativ synvinkel av solvenskapitalkravet för bolagets verksamhet. Ju större solvenskapitalkravet är, desto större är bolagets risker. Genom att undersöka solvenskapitalkravet närmare kan man upptäcka vad bolagets risker består av. Genom att analysera kapitalbasen, solvenskapitalkravet och förhållandet mellan dem får man en uppfattning om bolagets riskprofil.

Fennia Livs solvenskapitalkrav före justeringsbelopp för förlusttäckningskapacitet var vid utgången av rapporteringsperioden 161,9 miljoner euro. Av detta tillskrevs marknadsrisken 110,1 miljoner euro, motpartsrisken 13,0 miljoner euro, försäkringsrisken 82,8 miljoner euro och den operativa risken 3,9 miljoner euro. Efter justeringsposterna var solvenskapitalkravet 117,4 miljoner euro. Då de medräkningsbara kapitalbasmedlen uppgick till 215,9 miljoner euro, var bolagets relativa solvensställning 183,9 procent.

Försäkringsverksamhet bygger på att bolaget tar försäkringsrisker, sprider dem inom försäkringsbeståndet och hanterar riskerna. De viktigaste medlen för att hantera försäkringsrisken är att på ett ändamålsenligt sätt välja riskerna, dvs. riskurval, prissätta produkterna, utforma försäkringsvillkoren och skaffa ett återförsäkringsskydd. Vid prissättningen av försäkringsrisker strävar man efter en riskmotsvarighet.

Till marknadsrisker som har konsekvenser för Fennia Liv, dvs. sådana risker som ger upphov till förändringar i marknadsvärdet på tillgångar och skulder och därmed påverkar bolagets ekonomiska ställning, räknas ränte-, räntemarginals-, aktiekurs-, fastighets- och valutarisker. Det är väsentligt att studera marknadsriskerna ur hela balansräkningens synvinkel. Vid solvensberäkning görs en marknadsbaserad värdering av båda sidorna i balansräkningen, varför förändringar i riskfaktorerna har återverkningar på tillgångar och skulder samtidigt.

Förändringar i faktorerna för marknadsrisk påverkar bolagets solvens på två sätt: genom förändring av egna tillgångar och solvenskapitalkravet. Ett negativt utfall för marknadsriskerna minskar de egna tillgångarna, vilket försvagar bolagets solvensställning. Förändringar i tillgångar och skulder har oftast också återverkningar på bolagets solvenskapitalkrav.

Fennia Livs allmänna riskvillighet, risktolerans och affärsmål styr bolagets placeringsverksamhet och skapar ramvillkoren för verksamheten. Inom placeringsverksamheten och hanteringen av marknadsrisker är ambitionen att uppnå bolagets affärsmål utan att äventyra solvensmålen. Hörnstenarna i hanteringen av marknadsrisken är aktsamhetsprincipen, riskreduceringstekniker och tillräcklig diversifiering av placeringarna. Exponering för marknadsrisker och dess konsekvenser mäts med hjälp av fördelningen mellan olika tillgångar, känslighetsanalyser och solvenskapitalkravet för varje enskild marknadsrisk.

Med beaktande av diversifiering var marknadsriskernas kontribution till det totala kapitalkravet 57,7 procent. Mest till följd av den mindre placeringsrisken har kontributionen gått ner med 13,5 procentenheter jämfört med läget för ett år sedan. Bland de enskilda marknadsriskerna var i sin tur aktieriskens kontribution till solvenskapitalkravet störst med 57,9 procent. Dess andel av solvenskapitalkravet för marknadsrisker var större än aktieportföljens andel av placeringstillgångarna.

Även om solvenskapitalkravet för marknadsrisker har sjunkit betydligt under året, har de inbördes förhållandena mellan riskerna förblivit i stort oförändrade. Totalt sett har kontributionen minskat mest för valutarisken, där presumptionen om förnyelse av valutaderivat, dvs. att ett avtal alltid ersätts med ett nytt liknande avtal när det löper ut, har sänkt solvenskapitalkravet för risken.

Marknadsriskernas inverkan på bolagets solvens beskrivs med hjälp av känslighetsanalyser. Analyserna ger en god uppskattning av vilka konsekvenser olika scenarier för marknadsrisken har för bolagets solvensställning. Känslighetsanalyser har gjorts för varje enskilt riskområde. Solvensen och scenariernas konsekvenser för bolagets ekonomiska ställning har blivit bättre jämfört med föregående år. Solvensen har framför allt ökat till följd av ett minskat solvenskapitalkrav.

Värdering för solvensändamål

I bokslutet värderas bolagets tillgångar i huvudsak till beloppet av anskaffningsutgiften eller ett lägre verkligt värde. Vid solvensberäkning värderas tillgångarna till verkligt värde. Placeringar som utgör täckning för fondförsäkringar värderas både i bokslutet och vid beräkningen av solvensen till verkligt värde. De värderingsmetoder som används vid beräkning av solvensen respektive upprättande av bokslutet har inga väsentliga skillnader med undantag för följande innehav. I bokslutet upptas materiella och immateriella tillgångar till beloppet av anskaffningsutgiften minskat med avskrivningar enligt plan. Vid solvensberäkning ingår inte goodwill och övriga utgifter med lång verkningstid i tillgångarna i balansräkningen.

Den försäkringstekniska ansvarsskulden, fastställd med tekniken för solvensberäkning vid tiden för bokslutet, uppgick till 1 437,9 miljoner euro, varav bästa estimat utgjorde 1 390,9 miljoner euro och riskmarginalen 47,1 miljoner euro. I fråga om dödlighet och invaliditet bygger bolagets antaganden på undersökningar och analyser inom försäkringsbranschen. Till övriga delar bygger de antaganden som tillämpats vid beräkningen av ansvarsskulden på tidigare beteende i bolagets eget försäkringsbestånd och på nuvarande sätt att handha försäkringar. Den marknadsbaserade ansvarsskulden beräknas per försäkringsavtal. Ansvarsskulden för Fennia Liv har fastställts utan matchningsjustering, volatilitetsjustering eller övergångsbestämmelser tillämpats.

Kapitalhantering

Syftet med hanteringen av kapitalbasen är att säkra en tillräcklig kapitalbas för att täcka solvenskapitalkravet i regleringen och ett tillräckligt stort överskott vid varje given tidpunkt samt att fördela kapitalet på de centrala riskområdena på ett effektivt sätt enligt förhållandet mellan risker och avkastning. Den lägsta nivån för kapitalbasen fastställer den miniminivå som krävs för att bolaget med stor sannolikhet ska kunna uppfylla sina förpliktelser som gäller de försäkrade förmånerna. Detta minimikrav fastställs på högre nivå än solvenskapitalkravet enligt solvensregleringen och solvenskapitalkravet enligt bolagets egen riskuppfattning.

För oförutsägbara stressfaktorer fastslår Fennia Liv en kapitalbuffert av önskad storlek utöver minimibeloppet för kapitalbasen. Syftet med kapitalbufferten är att ge bolaget tid att anpassa sin riskposition när plötsliga och överraskande situationer uppkommer, dvs. att anpassa sin solvensställning och position för risker och avkastning på ett genomtänkt sätt till en nivå som motsvarar den nya situationen. Bolaget gör årligen upp en plan för risktagning, där det fastslår sin riskvillighet och risktolerans samt allokerar det kapital som är exponerat för risk i förhållande till helheten och de enskilda riskerna.

Fennia Livs solvenskapitalkrav var 117,4 miljoner euro och minimikapitalkravet 29,4 miljoner euro i slutet av rapporteringsperioden. Bolaget använder sig inte av interna modeller, bolagsspecifika parametrar, förenklad beräkning eller undergruppen för durationsbaserad aktiekursrisk för att beräkna solvenskapitalkravet. Bolaget har inte under denna rapporteringsperiod understigit det solvenskapitalkrav som regelverket kräver eller sitt eget minimisolvenskapitalkrav.

Affärsverksamhet

Försäkringsaktiebolaget Fennia Liv grundades den 1 oktober 1998. Fennia Liv är ett helägt dotterbolag till Ömsesidiga Försäkringsbolaget Fennia.

Försäkringsaktiebolaget Fennia Liv har specialiserat sig på frivilliga liv-, pensions- och sparförsäkringar samt kapitalförvaltning genom försäkringar. Bolaget erbjuder sina kunder invaliditets- och dödsfallsförsäkringar, frivilliga individuella pensionsförsäkringar och gruppensionsförsäkringar, sparlivförsäkringar och kapitaliseringsavtal. Fennia Livs kunder består av företag och andra sammanslutningar, företagare och privatpersoner. Fennia Liv har ett omfattande nätverk av partner, med vilka företaget har ett nära samarbete för kundernas bästa.

Försäkringsaktiebolaget Fennia Liv omfattar även det helägda Fennia Kapitalförvaltning Ab och därtill tolv fastighetsbolag.

Tillsyn över bolagets verksamhet utövas av Finansinspektionen (FI), Snellmansgatan 6, PB 103, 00101 Helsingfors.

För bolagets revision svarar revisionssammanslutningen KPMG Oy Ab och Petri Kettunen är ansvarig revisor. KPMG Oy Ab, Tölöviksgatan 3 A, PB 1037, 00101 Helsingfors.

Försäkringsverksamhetens resultat

Fennia Livs premieinkomst från direktförsäkringen var 207,1 miljoner euro (199,8 mn euro) under 2016. Premieinkomsten fördelade sig på olika försäkringsslag enligt följande:

Premieinkomst (mn euro)	2016	2015
Sparförsäkring	132,5	126,9
Kapitaliseringsavtal	18,6	21
Individuell pensionsförsäkring	10,9	12,3
Gruppensionsförsäkring	25,9	22,2
Risklivförsäkring	13,8	12,4
Grupplivförsäkring för arbetstagare	5,3	5,1
Sammanlagt	207,1	199,8

Återförsäkrarens andel av den totala premieinkomsten var 1,2 miljoner euro.

Fondförsäkringspremiernas andel av den totala premieinkomsten var 79,7 procent (79,2 %). Beloppet för utbetalda ersättningar var 90,7 miljoner euro (83,2 mn euro), som fördelade sig enligt följande:

Utbetalda ersättningar (mn euro)	2016	2015
Återbetalning av sparsumma	6,4	3,4
Pensioner	34,6	33,7
Återköp	40,4	30,6
Dödsfallssummor	4,4	11,1
Invaliditetsersättningar	0,7	0,4
Övriga	4,1	4
Sammanlagt	90,7	83,2

Återförsäkrarens andel av de utbetalda ersättningarna var 0,4 miljoner euro.

Resultatet från bolagets riskrörelse var 9,0 miljoner euro. Resultatet består i huvudsak av skillnaden mellan riskdelen i premierna för risklivförsäkringar (inkl. grupplivförsäkringen för arbetstagare) och de ersättningar som betalats ut för dödsfall och invaliditet med stöd av risklivförsäkringar.

Rörelsekostnaderna uppgick till 14,0 miljoner euro (13,5 mn euro). Omkostnadsprocenten blev 94,8 (100,8), då man inkluderar provisionsintäkterna för de fonder som utgör placeringsobjekt för fondförsäkringen.

Beräkningsräntan för försäkringskapital som är bundet till bolagets resultat för ränterörelsen låg i intervallet 0–4,5 procent. I nya försäkringar är beräkningsräntan 0–1 procent. Placeringsverksamhetens resultat för 2016 var moderat. Av räkenskapsperiodens resultat för ränterörelsen överfördes 20,0 miljoner euro till ansvarsskulden för räntekomplettering, som används under kommande år för att finansiera räntan på pensions- och sparförsäkringar med hög beräkningsränta (2–4,5 procent). Bolaget har gjort liknande kompletteringar även i tidigare bokslut. Ansvarsskulden för räntekomplettering var 136,0 miljoner euro den 31 december 2016. För ansvarsskulden för räntekomplettering har en plan för minimiupplösning utarbetats. Under 2016 upplöstes skulden enligt planen. De gjorda räntekompletteringarna gör att det årliga minimiavkastningskravet på placeringsverksamheten blir 1,0 procent.

Fennia Liv betalade kundåterbäringar på risklivförsäkringar och olika former av sparförsäkringar med låg beräkningsränta. De beviljade kundåterbäringarna uppgick till 2,4 miljoner euro, av vilka 0,4 miljoner euro finansierades genom att utnyttja den redan tidigare uppkomna ansvarsskulden för extra förmåner. Den riskfria räntan har varit låg för såväl korta räntor som långa statslån ända sedan 2009. Under perioden 2009–2016 har den totalränta som Fennia Liv gottskrivit tydligt överskridit den riskfria räntan för motsvarande placeringstid. Vid utdelningen av extra förmåner har inte bara avtalets beräkningsränta utan även försäkringens duration och återköpsrätt beaktats. Därför har den totalränta som gottskrivs pensionsförsäkringar vanligen varit högre än den ränta som gottskrivs sparförsäkringar.

Placeringsverksamhetens resultat

Fennia Livs nettointäkter från placeringsverksamheten uppgick till 30,5 miljoner euro (34,7 mn euro) enligt verkliga värden. Avkastningen på sysselsatt kapital var 4,3 procent (5,0 %). Fennia Livs placeringstillgångar uppgick till 755,9 miljoner euro (749,3 mn euro) enligt verkliga värden.

Allokering av placeringstillgångar, verkligt värde (mn euro)	31.12.2016	Andel	31.12.2015	Andel
Ränteplaceringar	525,0	69,5 %	447,0	59,7 %
Aktieplaceringar	111,3	14,7 %	134,5	17,9 %
Fastighetsplaceringar	112,4	14,9 %	161,3	21,5 %
Övriga placeringar	7,2	0,9 %	6,5	0,9 %
Sammanlagt	755,9	100,0 %	749,3	100,0 %

Den fördelning av placeringar och de siffror för avkastning som här läggs fram återspeglar fördelningen i ovanstående tabell och är därmed inte direkt jämförbara med indelningen i solvensregleringens modul för marknadsrisk.

Särskilt följande faktorer hade inverkan på avkastningen i placeringsverksamheten: sänkningen av risknivån, som inleddes redan under 2015, den låga räntenivån som rådde hela året och uppgången på aktiemarknaden under årets senare hälft.

I och med den nya solvensregleringen har allokeringen blivit mer ränteorienterad, vilket har minskat andelen aktie- och fastighetsplaceringar. Den lägre risktagningen i allokeringen av placeringar har i sin tur sänkt den förväntade avkastningen på bolagets placeringsportfölj och avkastningen för rapporteringsperioden. På grund av den låga räntenivån förblev avkastningen på ränteportföljen låg. Eftersom allokeringen av placeringar är ränteorienterad, hade detta återverkningar på hela placeringsportföljens avkastning. Uppgången på aktiemarknaden gav avkastningen på aktieportföljen en positiv trend under senare delen av året och förbättrade bolagets sammanlagda resultat för placeringarna. Eftersom fastighetsplaceringarna därtill gav exceptionellt god avkastning, kan avkastningen på placeringsportföljen anses var god med hänsyn till räntemiljön och placeringsallokeringen.

Nettointäkter av placeringstillgångar på sysselsattkapital, (mn euro)	31.12.2016	Sysselsatt kapital	Avkastning	31.12.2015	Sysselsatt kapital	Avkastning
Ränteplaceringar	4,7	460,0	1,0 %	1,9	402,6	0,5 %
Aktieplaceringar	5,9	118,2	5,0 %	21,6	129,6	16,7 %
Fastighetsplaceringar	19,1	130,7	14,6 %	12,0	152,1	7,9 %
Övriga placeringar	2,2	5,3	42,1 %	0,2	6,5	3,3 %
Placeringar totalt	32,0	714,1	4,5 %	35,7	690,9	5,2 %
Intäkter och kostnader som inte hänförts till placeringsslag	-1,5			-1,0		
Sammanlagt	30,5	714,1	4,3 %	34,7	690,9	5,0 %

Ränteplaceringarna, som utgjorde 69,5 procent av bolagets placeringsallokering till verkligt värde, gav en avkastning på 1,0 procent. Enligt bolagets syn på placeringar hade ränteportföljen stor penningmarknadsvikt hela året, vilket gav återverkningar i ränteportföljens avkastning, då de korta räntorna i regel var negativa. Resultatet återspeglar i stor utsträckning resultatet för föregående år, där den löpande avkastningen och den avkastning som följde av värdeförändringar förblev låga.

Nettointäkterna från aktieplaceringarna var 5,9 miljoner euro och avkastningen på sysselsatt kapital 5,0 procent. Detta var mindre än året innan, då nettointäkterna från aktieplaceringarna var 21,6 miljoner euro och avkastningen på sysselsatt kapital var 16,7 procent. Nettoavkastningen sjönk jämfört med året innan av en mindre aktieallokering och avkastningen på det sysselsatta kapitalet av en svagare utveckling på aktiemarknaden. Kapitalplaceringarna gav utmärkt avkastning i aktieportföljen 12,3 procent, medan onoterade aktier gav betydligt sämre avkastning 2,4 procent. Derivatförluster ingår i nettoavkastningen på noterade aktier, som var 2,5 miljoner euro, och försvagade den med cirka 3,2 miljoner euro.

Inom placeringsportföljen gav fastighetsplaceringarna särskilt god avkastning: nettointäkterna var 19,1 miljoner euro och avkastningen på sysselsatt kapital 14,6 procent. Försäljningen av fastigheter medförde en förbättring jämfört med föregående år: försäljningsvinster kunde upptas för omkring 10 miljoner euro. Hyresintäkterna från direkta fastighetsplaceringar och avkastningen från fastighetsfonder har varit stabila.

Nettointäkterna från övriga placeringar var 2,2 miljoner euro och består av intäkter från hedgefondplaceringar samt valuta- och räntederivat.

Intäkter av och kostnader för valutaderivat har tydligt ökat som avkastningskälla för övriga placeringar och kommer även framöver att ge upphov till fluktuationer i posten i fråga. Valutaderivaten används för att skydda avkastning från aktie- och ränteplaceringar i olika valutor. Under rapporteringsperioden tillgrep bolaget valutasäkring för positioner i dollar och pund, och säkringsgraden för dessa valutor låg hela året mellan 90 och 100 procent.

Fennia Liv har även säkrat en del av sin ränterisk med hjälp av räntederivat. Räntederivaten är bokföringsmässigt säkrande, varför de intäkter och kostnader som de ger upphov till periodiseras utanför avtalens ursprungliga löptid. Under räkenskapsperioden blev förlusten för stängda derivat 5,2 miljoner euro, varav 0,01 miljoner euro upptogs i resultaträkningen.

Intäkter och kostnader som inte hänförts till något placeringsslag ökade med 0,5 miljoner euro.

Orsaken till detta var i huvudsak ökningen i kapitalförvaltningsprovisioner och att posten i fråga under föregående räkenskapsperiod innefattade ovanligt mycket försäljningsvinster från försäljning av placeringar i valuta.

■ Resultat från övriga verksamheter

Fennia Liv har inte någon annan väsentlig verksamhet än försäkringsverksamhet och placeringsverksamhet.

■ Övrig information

Ingen övrig väsentlig information finns att rapportera om Fennia Livs verksamhet och resultat.

■ Allmänt om administrationssystemet

Försäkringsaktiebolaget Fennia Liv är ett helägt dotterbolag till Ömsesidiga Försäkringsbolaget Fennia. Bolaget hör till Fenniakoncernen, där styrningssystemet bygger på gemensamma förvaltnings- och riskhanteringsprinciper på koncernnivå. Fennia Liv driver och organiserar sin egen verksamhet inom ramen för dessa principer.

Den högsta beslutandemakten inom Fennia Liv utövas på bolagsstämman av aktieägaren, dvs. Fennia, Verkställande direktören och styrelsen utgör Fennia Livs förvaltningsorgan.

Fennia Livs styrelse

Styrelsen har hand om bolagets förvaltning och ser till att verksamheten är ändamålsenligt organiserad. Bolagsstämman väljer styrelseledamöterna. Bolagsstämman väljer styrelseledamöterna. Under 2016 hade styrelsen 5 ledamöter.

Styrelsen har till uppgift att leda bolaget med yrkesskicklighet, enligt sunda och försiktiga affärsprinciper samt enligt principerna för en tillförlitlig förvaltning. Styrelsen sköter de uppgifter som den föreskrivits i bolagsordningen, lagstiftningen och myndighetsföreskrifter.

Till de centrala uppgifterna för Fennia Livs styrelse hör

- att besluta om Fennia Livs målsättningar och strategi
- att godkänna riskhanteringsstrategin samt rapporter om risk- och solvensbedömningen
- att övervaka att den interna kontrollen och administrationssystemet, inklusive riskhanteringssystemet, är tillräckliga och effektiva och att årligen godkänna bedömningar av deras lämplighet och tillräcklighet
- att säkra att Fennia Livs solvensnivå uppfyller uppställda mål
- att godkänna principerna för verksamheten inom Fennia Liv
- att övervaka att god försäkringssed iakttas inom Fennia Liv.

Styrelsen bedömer varje år om arbetsordningen behöver uppdateras och planerar sin verksamhet för följande kalenderår.

Styrelsen biträds av det gemensamma revisionsutskottet för Fennia och Fennia Liv. Revisionsutskottets ansvarsområde omfattar uppföljning av att den interna kontrollen, inklusive compliance, riskhantering och intern revision, är tillräckligt omfattande och behörigt organiserad. Därutöver har revisionsutskottet hand om de lagstadgade uppgifterna i anknytning till revisionen.

Verkställande direktör

Styrelsen har utsett den verkställande direktören för Fennia Liv. Verkställande direktören har till uppgift att handha den löpande förvaltningen av bolaget enligt styrelsens föreskrifter och anvisningar.

Till verkställande direktörens uppgifter hör att leda och övervaka bolagets affärsverksamhet, att organisera risk- och solvenshanteringen i praktiken samt att ansvara för utveckling och samordning av olika funktioner inom bolaget. Styrelsen gör varje år en bedömning av verkställande direktörens arbete.

Löne- och belöningspolicy

Bolagsstämman fattar beslut om styrelseledamöternas arvoden. Styrelseledamöterna betalas månads- och mötesarvoden. Därtill betalas revisionsutskottets medlemmar månads- och mötesarvoden. Beslut om löne- och belöningsfrågor för verkställande direktören och ledningsgruppens medlemmar fattas av styrelsen.

Inom Fennia Liv iaktas koncernens gemensamma löne- och belöningspolicy, som godkänts av styrelsen. Lönepolicyn fastslår principerna för hur arbetstagarnas löner och ersättningar fastställs inom Fenniakoncernen. Lönepolicyn beskriver hur ansvaret är fördelat i löne- och belöningsfrågor och hur varje anställd i koncernen kan påverka sin löneutveckling genom personlig och professionell utveckling. Även om den samlade helheten kring löner och belöning för ledningen och så gott som alla anställda innehåller både en fast lönedel och rörliga element, har den rörliga lönedelen störst betydelse för anställda med försäljningsuppgifter.

Utgångspunkten för belöningen är att den ska vara sporrande, rättvis och rimlig, omfatta både ledningen och personalen samt vara förenlig med koncernens och koncernbolagens intressen på såväl kort som lång sikt. Belönings- och bonussystemen bygger på att man ska uppnå mål som härletts ur koncernens strategiska mål och fastställts på förhand, och de innehåller vanligen både kriterier för personlig måluppfyllelse och kriterier som är kopplade till företagets resultat.

Alla anställda vid Fennia Liv omfattas av ett incitamentssystem med regler och principer som fastslås i förväg varje år. Penningbonusen för 2016 byggde på personliga kriterier och bolagsspecifika kriterier som var gemensamma för alla. De omfattade mål som var uppställda för ränterörelsen, riskrörelsen och kostnadsrörelsen. Till incitamentssystemet hör också en grupplivförsäkring som tecknats för bolagets anställda. Därtill omfattas bolagets högsta ledning av långsiktiga (2016–2018) strategiska incitament, som utgör grund för betalning av premien på en gruppensionsförsäkring.

I enlighet med belöningsprinciperna har belöningen byggts upp på ett sätt som förebygger osund risktagning. Belöningsystemen har bl.a. på förhand fastställda maximibelöningar, som begränsar maximibeloppet för belöningarna, och villkor för force majeure, som ger styrelsen rätt att ändra systemen under perioden, om bolagets ekonomiska ställning har äventyrats eller om omständigheterna i övrigt ändrats avsevärt. När man beslutar om löner och belöningar är det i regel den belönade personens chefs chef som fattar beslutet.

Transaktioner med aktieägare och närstående

Under 2016 sålde Fennia Liv sina bolagsandelar i fastighetsbolagen TKPM Töölön Pysäköintilaitos Ky och Kauppakeskuskiinteistö FEA Ky till Fennia för totalt 23,9 miljoner euro.

Förändringar under rapporteringsperioden

Under den gångna rapporteringsperioden har administrationssystemet inte genomgått några väsentliga förändringar.

Bedömning av administrationssystemets lämplighet

Styrelsen för Fennia Liv har följt utvecklingen för försäkringsverksamheten och placeringsverksamheten samt rapporteringen om riskhantering, compliance och intern revision under 2016. Utgående från de inkomna utredningarna har Fennia Livs styrelse gjort bedömningen att den interna kontrollen är lämpligt organiserad. Bolagets förvaltnings- och styrsystem motsvarar kraven i regelverket, och är aktuella och effektiva.

■ Krav på lämplighet och tillförlitlighet

Fenniakoncernen har gemensamma principer för bedömning av lämplighet och tillförlitlighet, som har fastställts av koncernbolagens styrelser. Syftet med principerna är att säkra att de personer som ansvarar för ledningen av koncernen och de centrala funktionerna är tillförlitliga och lämpliga för sina uppdrag.

Inom Fennia Liv är styrelsen och verkställande direktören föremål för en sådan bedömning. Därtill är personer som ansvarar för centrala funktioner och ansvariga personer inom den interna revisionen, riskhanteringsfunktionen, compliance-funktionen och aktuariefunktionen föremål för bedömning. Även personer som ansvarar för centrala utkontrakterade funktioner hos serviceproducenter omfattas av lämplighetsbedömningen.

Vid lämplighetsbedömningen kontrollerar man om personerna har tillräcklig behörighet, kompetens och erfarenhet för att sköta de uppgifter som de ansvarar för. För styrelsens del bedöms lämpligheten kollektivt och den omfattar kännedom om branschen, förståelse av affärsstrategin och verksamhetsmodellen, förtrogenhet med administrationssystemet, förståelse av ekonomisk information och förtrogenhet med regleringsmiljön. Vid bedömning av lämpligheten behandlas personernas ärlighet, eventuella betalningsstörningar och övriga ekonomiska oklarheter, väsentliga brottsliga handlingar samt disciplinära eller administrativa förseelser.

En bedömning av lämpligheten och tillförlitligheten görs alltid då en person inom eller utanför bolaget väljs eller utnämns till en post med ansvar för bolagets ledning eller centrala funktioner. För bedömningen av lämpligheten och tillförlitligheten sammanställs en behövlig utredning före valet eller beslutet om utnämning.

För att säkra kontinuiteten i uppföljningen går styrelsen och verkställande direktören igenom uppgifterna om de personer som omfattas av bedömningen med jämna mellanrum. Det faller på chefernas ansvar att genomföra kontinuerlig uppföljning av att kraven på lämplighet och fackkunskap uppfylls. Därutöver ska en bedömning av lämpligheten och tillförlitligheten alltid göras då en persons lämplighet eller tillförlitlighet blir ifrågasatt.

■ Riskhanteringssystem inklusive risk- och solvensbedömning

Riskhanteringssystem

Med riskhantering avses inom Fennia-koncernen samordnade strategier, processer, principer och åtgärder med vilka man identifierar, mäter, följer upp, hanterar och rapporterar de risker som gäller koncernen och koncernbolagen. Med solvenshantering avses strategier, processer, principer och åtgärder med vilka man styr och fastställer koncernbolagens och koncernens risktäckningskapacitet, riskvillighet och risktolerans samt de väsentligaste riskbegränsningarna. I verksamheten följer bolagen inom Fenniakoncernen, Ömsesidiga försäkringsbolaget Fennia och dess dotterbolag Försäkringsaktiebolaget Fennia Liv och Fennia Kapitalförvaltning Ab, det gemensamt fastslagna ramverket för risk- och solvenshanteringen, som beskrivs i de principhandlingar koncernbolagens styrelser har fastställt. Den centralaste av dessa handlingar är principerna för risk- och solvenshanteringen, som innehåller en beskrivning av de allmänna principerna och ansvaret för hanteringen.

Fennias styrelse är i egenskap av styrelse för koncernens moderbolag dess högsta beslutande organ och ansvarar för risk- och solvenshanteringen och för anpassningen av hanteringen till koncernens administrationssystem. Fennias styrelse ansvarar för att särdragen hos bolagen som hör till koncernen och koncernens interna förbindelser (bl.a. interna transaktioner, dubbla kapital, möjligheterna att överföra kapital och användning av kapital i allmänhet) beaktas på ett ändamålsenligt sätt.

Fennia Livs styrelse ansvarar för att bolaget konsekvent följer koncernens principer för risk- och solvenshantering. Till dess ansvar hör att se till att bolaget har ett adekvat organiserat administrationssystem, inklusive intern kontroll och riskhanteringssystem, med avseende på verksamhetens kvalitet, omfattning och komplexitet.

Styrelsen för Fennia Kapitalförvaltning har ansvaret för att se till att bolaget följer principerna för Fenniakoncernens riskhanteringssystem till den del särdragen i bolagets verksamhet inte kräver avvikelser från principerna.

För övriga koncernbolags del iakttas Fenniakoncernens principer för risk- och solvenshantering i tillämpliga delar. Övriga koncernbolag är mestadels fastighetsbolag.

Ledningsgruppen för riskhantering

För att bereda, styra, koordinera och informera om risk- och solvenshanteringsuppgifterna har en ledningsgrupp för riskhanteringen i koncernens försäkringsbolag tillsatts. Ledningsgruppen för riskhanteringen har till huvuduppgift att stödja Fennias och Fennia Livs verkställande direktörer i frågor som gäller risk- och solvenshantering. Fennias verkställande direktör är ordförande och Fennia Livs verkställande direktör är permanent medlem i gruppen.

För Fennia Kapitalförvaltning har en egen separat arbetsgrupp för förvaltning tillsatts. Inom Fennia Kapitalförvaltning axlar den ansvaret för de uppgifter som hör till ledningsgruppen för riskhantering. Verkställande direktören för Fennia Kapitalförvaltning är ordförande i gruppen.

Styrmodellen för riskhanteringssystemet

Styrmodellen för riskhanteringssystemet bygger på en modell med tre försvarslinjer:

1. Den första försvarslinjen, dvs. affärs- och stödfunktionerna, ansvarar främst för den dagliga riskhanteringen och riskrapporteringen enligt godkända principer.
2. Den andra försvarslinjen äger ramverket för riskhanteringen och ansvarar bl.a. för rapporteringen om och tolkningen, utvecklingen och planeringen av risk- och solvenshanteringen samt stödjer, följer upp och bedömer implementeringen av risk- och solvenshanteringsprocesserna i den första försvarslinjen.
3. Den tredje försvarslinjen har som uppgift att säkerställa effekten och effektiviteten av den interna kontrollen och risk- och solvenshanteringen.

Ansvaret för risk- och solvenshanteringen i modellen med tre försvarslinjer fördelas mellan olika aktörer på följande sätt:

- Verkställande direktör

Verkställande direktören har, med stöd av den operativa ledningen, det generella ansvaret för att risk- och solvenshanteringen bereds och genomförs på ett ändamålsenligt sätt enligt styrelsens beslut.

- Affärs- och stödfunktioner

Varje affärs- och stödfunktion ansvarar främst för den dagliga riskhanteringen och riskrapporteringen enligt de godkända principerna, följer upp den totala riskprofilen inom sitt eget delområde (med stöd av den andra försvarslinjen) och säkrar att verksamheten följer koncernens dokumentation om risk- och solvenshantering inom sitt eget delområde.

- Aktuarietfunktion

Försäkringsbolagets ansvariga aktuarie ansvarar för aktuarietfunktionen och för att de försäkringsmatematiska metoder som används i prissättning och i beräkning av den försäkringstekniska ansvarsskulden är ändamålsenliga. Den ansvariga aktuarien fastställer även nivån på den försäkringstekniska ansvarsskulden. Aktuarietfunktionen har en roll som aktör i både den första och den andra försvarslinjen. Aktuarietfunktionen medverkar i arbetet med att verkställa riskhanteringssystemet effektivt, särskilt när det gäller att utforma riskhanteringsmetoder, men också med att utarbeta en egen risk- och solvensbedömning för bolaget.

- Riskhanteringsfunktion

Riskhanteringsfunktionen har huvudansvaret för den andra försvarslinjens uppgifter, och ansvarar bl.a. för tolkningen, utvecklingen och planeringen av risk- och solvenshanteringen samt för rapporteringen om hanteringen. Funktionens uppgift är att upprätthålla helhetsbilden av riskprofilen i koncernbolagen och koncernen. Funktionen stödjer också styrelsens, den verkställande direktörens och affärs- och stödfunktionernas risk- och solvenshantering bl.a. genom att delta i utvecklingen av riskhanteringssystemet och bedöma dess funktion samt genom att upprätta analyser till stöd för beslutsfattandet om riskpositionen.

- Compliance-funktion

Compliance-funktionen, som hör till den andra försvarslinjen, ser till att regleringen, finansbranschens självreglering och koncernens interna regler iakttas i verksamheten, och att ändamålsenliga handlingssätt tillämpas i kundrelationerna. Funktionen, som övervakar regelefterlevnaden, identifierar och bedömer även verkningar av författningsändringar och risker förknippade med försummelse att efterleva bestämmelser. Funktionen ska även bedöma om bolagets åtgärder för att förhindra och korrigera de eventuella bristerna i regelefterlevnaden är tillräckliga. Vidare främjar compliance regelefterlevnad genom att ge förutseende råd och utveckla interna metoder med vilka man effektivt och ändamålsenligt kan övervaka efterlevnaden.

- Intern revision

Den interna revisionen stödjer koncernen att nå sina mål genom att erbjuda ett systematiskt tillvägagångssätt för att bedöma och utveckla effektiviteten i organisationens riskhanterings-, kontroll-, lednings- och förvaltningsprocesser.

Den interna revisionen har till uppgift att följa och utvärdera hur lämplig och effektiv koncernens interna kontroll och förvaltningen i övrigt är, bl.a. inom följande delområden:

- uppnående av bolagets strategi och mål
- omfattningen och tillförlitligheten i solvenshanteringsprocessen
- effektiviteten i riskhanteringen
- lönsamheten och ändamålsenligheten i resursanvändningen
- tillämpning av lagar, bestämmelser, interna verksamhetsprinciper, planer och anvisningar
- riktighet, tillräcklighet och ändamålsenlighet av informationen
- trygghet av egendom.

Riskhanteringsfunktionen och compliance-funktionen har integrerats i Fenniakoncernens organisation på ett sätt som säkrar operativ oavhängighet för deras arbete. Funktionerna är fria från sådana influenser som skulle kunna äventyra ett objektivt, neutralt och oberoende utförande av uppgifterna. Den interna revisionen är i sin tur obunden av funktionerna inom den första och andra försvarslinjen.

Riskhanteringsfunktion

Koncernens riskhanteringsfunktion är en självständig enhet som är underställd Fennias styrelse och verkställande direktör, och producerar riskhanteringstjänster för alla koncernbolag som har koncession för försäkrings- och värdepappersverksamhet. I verksamheten tas hänsyn till regleringen för varje bolag.

Koncernens riskhanteringsdirektör ansvarar för koncernens riskhantering. Riskhanteringsdirektören rapporterar om sina beslut och åtgärder till koncernbolagens styrelser och verkställande direktörer. För att samordna riskhanteringssystemet och förmedla information medverkar riskhanteringsdirektören i koncernens ledningsgrupp för riskhantering.

För att kunna förutse operativa risker har riskhanteringsfunktionen rätt att ta del av koncernbolagens och enheternas verksamhets- och utvecklingsplaner samt all annan information som funktionen behöver för sitt arbete.

Vid behov inrättas arbetsgrupper och nätverk för samarbete som riskhanteringsfunktionen använder sig av för att utföra sina uppgifter. Grupperna underställs funktionen. Riskhanteringsfunktionen deltar vid behov på möten för affärsverksamhetens stödgrupper, vilket för sin del stöttar dess verksamhet. Funktionen deltar dock inte i operativt beslutsfattande på sådana möten.

Principerna för riskhanteringssystemet beskrivs i principhandlingar. I dessa fastslås de olika funktionernas och enheternas ansvarsområden inom riskhantering. Till de centrala uppgifter som faller på riskhanteringsfunktionens ansvar hör bland annat

- att bistå koncernbolagens styrelser, verkställande direktörer samt affärs- och stödfunktioner i arbetet med att utveckla och upprätthålla ett effektivt riskhanteringssystem
- att följa och bedöma riskhanteringssystemets funktion
- att bereda och samordna principerna för risk- och solvenshanteringen, inklusive risktagningsplaner, och att lägga fram dem för bedömning och godkännande i koncernbolagens styrelser samt att följa efterlevnaden av handlingarna och rapportera om observationer med anknytning till detta
- att bedöma beslutsbefogenheter som gäller risktagning och att följa efterlevnaden av dessa
- att bistå koncernbolagens styrelser och operativa ledning vid beslutsfattande om risk- och solvensställningen med risk- och solvensanalyser samt att följa upp effekterna av besluten
- att upprätthålla en övergripande syn över koncernens och koncernbolagens riskprofiler
- att utvärdera processerna för att identifiera, mäta, följa upp, hantera och anmäla risker samt att bedöma deras effektivitet
- att bedöma riskerna i värderingsmetoderna, särskilt metoder för balansvärdering i solvensberäkningen, och att följa utvecklingen
- att bedöma och följa upp hur lämplig, heltäckande och välfungerande solvensberäkning med standardformeln är
- att identifiera och bedöma risker med potentiella återverkningar på koncernen i framtiden
- att medverka i bedömningen av risker förknippade med nya idéer, såsom produkter, tjänster, placeringsinstrument och processer och att följa utvecklingen
- att samordna arbetet med egna risk- ja solvensbedömningar (ORSA).

När det gäller kvantitativa riskhanteringsmetoder för att mäta risker och planera användningen av kapital har riskhanteringsfunktionen följande extra uppgifter:

- att planera och utforma modeller
- att testa och validera modeller
- att dokumentera modellerna och ändringar som införs i dem senare
- att utarbeta rapporter över hur välfungerande modellerna är
- att rapportera till styrelsen om hur välfungerande modellerna är och hur arbetet med att korrigera tidigare upptäckta brister fortskrider samt att lämna förslag om utveckling av modellerna.

Riskhanteringsfunktionen gör regelbundet bedömningar av riskhanteringssystemets uppbyggnad och effektivitet samt rapporterar till styrelserna om sina observationer och lämnar vid behov förslag utvecklingsåtgärder.

Syftet med riskhanteringssystemet

Det centrala syftet med riskhanteringssystemet är att producera olika infallsvinklar till samt analyser och bedömningar av de kort- och långsiktiga ekonomiska konsekvenserna av ett eventuellt negativt utfall för en enskild risk och kombinationer av sådana. Slutresultatet går till bolagens och koncernens högsta ledning och styrelser, och utgör ett inslag i planeringen av verksamheten och genomförandet av strategin. Utgående från det ovan nämnda utarbetar bolagen årligen en risktagningsplan och en egen risk- och solvenshanteringsplan för bolaget. Dessa ses över och uppdateras vid behov kvartalsvis. I rapporterna sammanställs de observationer som är centrala för ledningen av bolaget när det gäller risker, solvensbehov och solvensmål samt begränsningar i risktagningen som utfärdas utgående från observationerna.

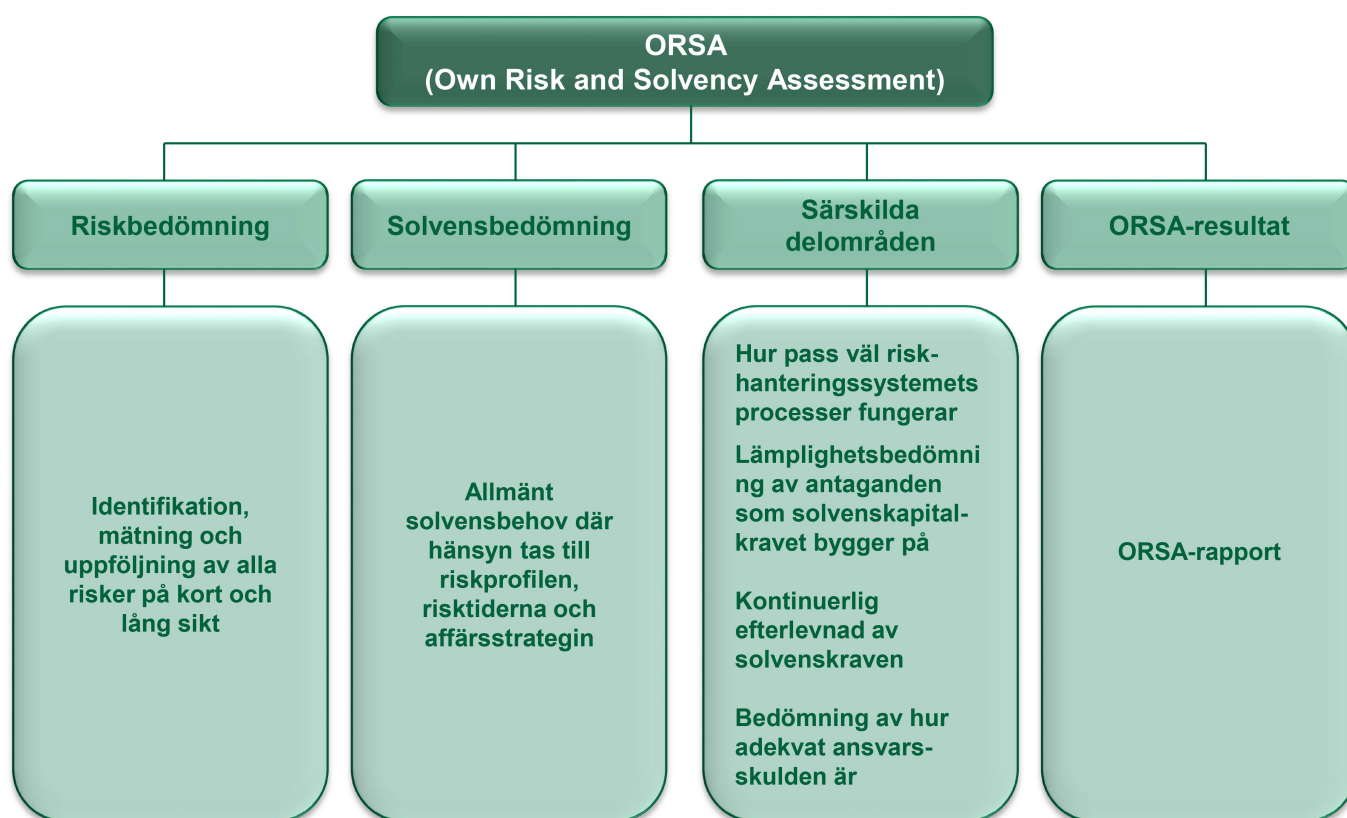
Risk- och solvensbedömning

Den egna risk- och solvensbedömningen är ett verktyg för styrelsen, verkställande direktören och den övriga företagsledningen i varje koncernbolag och ska utgöra ett stöd för kapitalhantering, affärsplanering samt produktutveckling och produktplanering. Inom ramen för den egna risk- och solvensbedömningen identifierar bolagen risker, bildar sig en egen uppfattning om kapitalbehovet för riskerna och tar fram prognoser och scenarier för bolagets ekonomiska framtid och de eventuella ekonomiska konsekvenserna av ett negativt utfall. Prognoserna har en tidshorisont på tre år.

Den egna risk- och solvensbedömningen är en integrerad del av Fenniakoncernens kontinuerliga process för riskhantering och resultatet av processen sammanställs en gång om året till en större sammanfattning av de viktigaste riskerna och bedömningarna för framtiden. Denna sammanfattning, ORSA-rapporten, skickas även till tillsynsmyndigheten i enlighet med regleringen. Resultaten i rapporten utvärderas kvartalsvis och vid behov uppdateras rapporten, om förändringar inträffar i de bakomliggande antagandena eller i bolagets verksamhet, riskposition eller någon annan omständighet som har betydande återverkan på bolagets ekonomiska ställning. ORSA-rapporten är slutresultatet av denna ORSA-process och innehåller en helhetsbild av bolagets nuläge och framtidsutsikter för bolagets verksamheter, strategiska beslut och riktlinjer samt risker och solvens.

ORSA-processen omfattar såväl kvalitativa som kvantitativa delområden. Med kvantitativa delområden avses sådana tematiska helheter som är mätbara på ett tillförlitligt sätt och där konsekvensernas värde i pengar kan uppskattas med stor säkerhet och med tillförlitlig mätteknik. Kvalitativa delområden är däremot sådana där man inte kan skapa en enkel matematisk uppskattning för att bedöma konsekvenserna, utan baserar dem på kvalitetsbedömningar gjorda av ledningen och experter. Sådana är exempelvis konsekvenser för bolagets verksamhet som följer av förändringar i verksamhetsmiljön.

De centrala delområdena i ORSA-processen har sammanställts i nedanstående figur.

Styrelsen granskar och godkänner den ORSA-rapport som ska avfattas minst en gång om året och lämnas in till tillsynsmyndigheten samt medverkar aktivt i ORSA-processen, bland annat genom att styra bedömningsarbetet och genom att ifrågasätta resultaten tillsammans med den revisionskommitté som den utnämnt.

Den operativa ledningen svarar för att ORSA-rapporten utarbetas, att ORSA-processen följs samt att resultatet bedöms och uppdateras när behov föreligger. Den operativa ledningen godkänner de bedömningar, uppfattningar och resultat som läggs fram i rapporten. Det faller på verkställande direktörens och den operativa ledningens ansvar att integrera ORSA-processen i verksamheten så att den blir en oskiljaktig del av affärsstrategin, och att i praktiken sörja för att resultatet från ORSA-processen beaktas i alla strategiska beslut. ORSA-processens resultat utvärderas för varje kvartal och en rapport om detta läggs fram för styrelsen.

Riskhanteringsfunktionen svarar för samordningen av arbetet med ORSA-rapporterna. Rapporterna tas fram i samarbete med affärs- och stödfunktionerna.

■ Intern kontroll

Syftet med den interna kontrollen inom Fennia Liv är att säkra att verksamheten är ändamålsenlig, effektiv och resultatrik, att den ekonomiska informationen och rapporteringen är tillförlitlig samt att regelverk följs. Alla anställda, cheferna, operativa ledningen, verkställande direktören och styrelsen skapar tillsammans en fungerande intern kontroll.

Fennia Livs system för intern kontroll bygger på den väletablerade COSO-standarden. I enlighet med den granskas kontrollsystemet genom följande delfaktorer:

- kontrollmiljö
- riskbedömning
- kontrollfunktioner
- information och kommunikation
- uppföljning.

Kontrollmiljö

Styrelsen har helhetsansvaret för att den interna kontrollen är välfungerande. Den operativa ledningen ser till att den interna kontrollen ordnas i praktiken.

För att stärka en god kontrollmiljö ska den operativa ledningen och cheferna främja ärlighet och etiska värden, gott ledningsklimat, ändamålsenlig fördelning av ansvar och befogenheter, effektiv organisering av verksamheten och personalutveckling.

Personalen uppmuntras till att anmäla misstänkta oetiska aktiviteter eller brott mot reglerna samt att utveckla såväl sin egen kompetens som bolagets verksamhet.

Riskbedömning

En betydande del av åtgärderna inom riskhantering utförs dagligen genom intern kontroll. Att identifiera och hantera risker faller primärt på affärs- och stödfunktionernas ansvar, och riskhanterings- och compliance-funktionerna ger stöd i detta arbete.

Kontrollfunktioner

Kontrollfunktioner är verksamhetsprinciper och förfaringssätt med syfte att säkra att organisationen arbetar enligt ledningens målsättningar. Exempel på sådana är olika principer och förfaranden för godkännande, bemyndigande, kontroll av verksamheten, säkring av tillgångar och åtskillnad i arbetsuppgifter.

I praktiken utför hela personalen kontrollfunktioner som en del av det dagliga arbetet, och kontinuerliga kontrollåtgärder av den operativa ledningen och cheferna intar en central position i detta. Genom utveckling av processerna eftersträvar Fennia en effektivare användning av automatiska systemkontroller i kontrollfunktionerna.

Information och kommunikation

Bolaget ser till att den information som distribueras är aktuell och relevant för organisationens verksamhet och beslutsfattande, och att den rapporteras i rätt form och vid rätt tidpunkt. Syftet med styrningen av verksamheten är öppen informationsspridning såväl horisontellt som vertikalt genom hela organisationen.

Uppföljning

Med hjälp uppföljning, dvs. kontinuerlig kontroll och revision, bedöms den interna kontrollens funktion och kvalitet. Den kontinuerliga kontrollen sker i den operativa verksamheten. Den inbegriper regelbunden styrning av den operativa ledningen och kontrollåtgärder som berör chefernas och hela personalens arbete. Alla anställda har ansvar för att de i sitt eget arbete observerar eventuella brister och utvecklingsobjekt i den interna kontrollen och rapporterar om dem för korrigerande åtgärder.

Uppföljningen omfattar även kontroller genomförda av externa revisorer, den interna revisionen eller compliance-funktionen. Organisationen kan också göra självvärderingar. Fennia Liv låter varje år utföra en oavhängig totalbedömning av styrningssystemet och de dokumenterade verksamhetsprinciperna. Bedömningen ska ge styrelsen och den operativa ledningen information om hur väl fungerande den interna kontrollen är. Den interna revisionen ansvarar för det praktiska genomförandet av denna oavhängiga bedömning.

Compliance-funktion

Fennia Livs compliance officer svarar för tillsynen över regelefterlevnaden inom bolaget och samarbetar med koncernens chief compliance officer.

De principer som styrelserna har godkänt innehåller definitioner av compliance-funktionens uppgifter och ställning i organisationen. Compliance-funktionen har till uppgift att säkra att regleringen, finansbranschens självreglering och koncernens interna regler iakttas i Fennia Livs verksamhet, och att ändamålsenliga handlingssätt tillämpas i kundrelationerna. Funktionen, som övervakar regelefterlevnaden, identifierar och bedömer även verkningar av författningsändringar och risker förknippade med försummelse att efterleva bestämmelser. Funktionen ska även bedöma om bolagets åtgärder för att förhindra och korrigera de eventuella bristerna i regelefterlevnaden är tillräckliga. Vidare främjar compliance regelefterlevnad genom att ge förutseende råd och utveckla interna metoder med vilka man effektivt och ändamålsenligt kan övervaka efterlevnaden.

Compliance-funktionen ska arbeta objektivt och vara oberoende. För att trygga oavhängigheten har bolagets compliance officer inte beslutanderätt i affärsfrågor och inget ansvar för affärs- och stödfunktionerna. Compliance officern föredrar inte beslut och medverkar inte i verkställigheten av dem. Compliance-funktionen rapporterar regelbundet till revisionsutskottet och styrelsen om den planerade verksamheten och om utförda aktiviteter samt om betydande compliance-risker.

■ Intern revision

Fenniakoncernens interna revision svarar för produktionen av interna revisionstjänster för samtliga koncernbolag. Den interna revisionen är en funktion som är underställd Fennias verkställande direktör och enhetens anställda står i arbetsavtalsförhållande till Ömsesidiga försäkringsbolaget Fennia. För de interna revisionstjänster som hänför sig till Fennia Liv har ett uppdragsavtal ingåtts.

Den interna revisionen är en funktion på koncernnivå, som är oberoende av verksamheterna och som stöder Fennia Liv och dess högsta ledning i arbetet med att uppnå målen genom att erbjuda ett systematiskt sätt att närma sig bedömning och utveckling av organisationens kontroll-, lednings- och förvaltningsprocesser samt riskhanterings funktion och effektivitet.

För att trygga och säkra oavhängigheten i revisions- och konsultverksamheten har den interna revisionen inte något operativt ansvar för de aktiviteter som är föremål för bedömning, och deltar inte i beslutsfattandet för aktiviteterna. Den interna revisionen fastställer självständigt vilken omfattning varje arbetsfält har, utför sitt uppdrag och rapporterar om resultatet av arbetet. Inget organ utfärdar anvisningar för den interna revisionens verksamhet så att detta skulle försvaga enhetens självständighet och oberoende.

Den interna revisionen följer en koncernövergripande instruktion, som styrelsen har godkänt och som fastslår den interna revisionens syfte, behörighet och ansvar, verksamhetsområde och verksamhetens innehåll, dess position i organisationen samt rätt att få tillgång till information. Styrelsen godkänner årligen en verksamhetsplan för den interna revisionen. Den interna revisionen har rätt att göra ändringar i verksamhetsplanen, bland annat när detta är påkallat av förändringar i verksamheten eller omfattande uppgifter utanför verksamhetsplanen.

Den interna revisionen har som uppgift att följa och utvärdera hur lämplig och effektiv koncernens interna kontroll och förvaltning är, bland annat inom följande delområden:

- uppnående av bolagets strategi och mål
- omfattningen och tillförlitligheten i solvenshanteringsprocessen
- effektiviteten i riskhanteringen
- lönsamheten och ändamålsenligheten i resursanvändningen
- tillämpningen av lagar, bestämmelser, interna verksamhetsprinciper, planer och anvisningar
- riktighet, tillräcklighet och ändamålsenlighet i informationen
- tryggnad av egendom.

Den interna revisionen rapporterar om resultatet av sitt arbete till det gemensamma revisionsutskottet för Fennias och Fennia Livs styrelser, till bolagens styrelser och verkställande direktörer i enlighet med koncernstrukturen liksom även till de ansvariga personerna inom revisionsobjektet.

I sitt arbete följer den interna revisionen yrkesstandarder och etiska föreskrifter från IIA (Institute of Internal Auditors), gällande lagstiftning och bestämmelser och instruktioner på lägre nivå.

■ Aktuariiefunktion

Försäkringsbolagets ansvariga aktuarie ansvarar för aktuariiefunktionen och för att de försäkringsmatematiska metoder som används i prissättning och i beräkning av den försäkringstekniska ansvarsskulden är ändamålsenliga. Den ansvariga aktuarien fastställer även nivån på den försäkringstekniska ansvarsskulden.

Aktuariiefunktionen har en roll som aktör i både den första och den andra försvarslinjen. Aktuariiefunktionen medverkar i arbetet med att verkställa riskhanteringssystemet effektivt, särskilt när det gäller att utforma riskhanteringsmetoder, men också med att utarbeta en egen risk- och solvensbedömning för bolaget.

Aktuariiefunktionens lagstadgade uppgifter är bland annat att beräkna ansvarsskulden, se till att prissättningen är ändamålsenlig och kontinuerligt bedöma solvensnivån. Utöver de lagstadgade uppgifterna tar aktuariiefunktionen fram rapporter till stöd för verksamheten samt medverkar i produktutvecklingen, utarbetandet av försäkringsanbud och förbättringen av informationskvaliteten.

Fennia Livs aktuariedirektör rapporterar till verkställande direktören och styrelsen.

■ Uppdragsavtal

Fennia Liv har infört de principer för utläggning på entreprenad som gäller på koncernnivå och som godkänts av styrelsen. Syftet med principerna är att säkra att Fennia Liv organiserar utläggningen av funktioner så att bolaget kan följa serviceproducenternas verksamhet och garantera tillräcklig tillgång till information.

Innan beslut om utläggning fattas ska en intern utredning om utläggningen utarbetas. Om den funktion som läggs ut bedöms vara central, fästs särskild uppmärksamhet vid säkringen av kontinuiteten i verksamheten. Därutöver omfattar kraven på bedömning av lämpligheten och tillförlitligheten även de ansvariga personerna hos serviceproducenten.

Fennia Liv har utkontrakterat följande kritiska funktioner, som bolaget bedömer vara viktiga, till moderbolaget:

- placeringsverksamheten
- de interna revisionstjänsterna
- riskhanteringsfunktionen
- ekonomienhetens tjänster
- infratjänster, ServiceDesk, driftstjänster, serverunderhåll.

Därtill har Fennia Liv lagt ut förvaltningen av vissa värdepappersportföljer till en part utanför Fenniakoncernen. Serviceproducenten som har hand om den utlagda funktionen är baserad i Finland.

■ Övrig information

Ingen övrig väsentlig information finns att rapportera om administrationssystemet.

Riskprofil

Bolagets riskprofil består av kvantitativa och kvalitativa faktorer. Kapitalbas, olika kapitalkrav och de tillgångar som behövs för kvalitetstäckning av kraven bygger upp det kvantitativa perspektivet på riskprofilen. Det kvalitativa perspektivet beskriver oftast mycket svårsmåttade faktorer såsom tillförlitlig bolagsstyrning, intern kontroll och riskhantering samt planering och uppföljning av verksamheten.

Ur kvantitativt perspektiv kan försäkrade intressen tryggas på bästa möjliga sätt, om

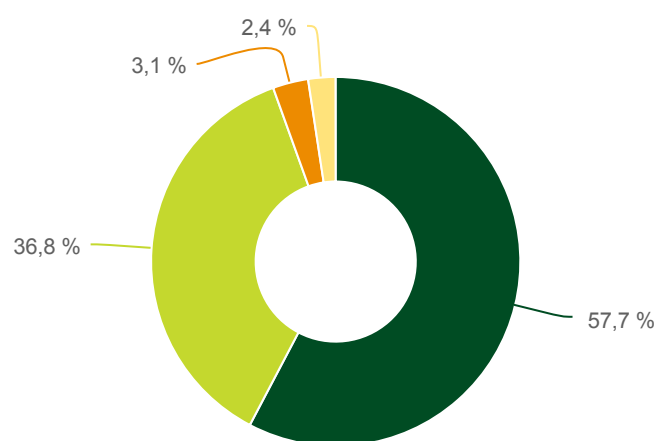
- bolagets kapitalbas är tillräckligt stor
- bolaget överskrider solvenskapitalkravet
- bolagets riskprofil inte är för omfattande i relation till det fria kapitalet (skillnaden mellan kapitalbas och solvenskapitalkravet).

I en marknadsbaserad värderingsmiljö återspeglas risktagningsskapaciteten av skillnaden mellan tillgångar och skulder i balansräkningen, dvs. det marknadsbaserade beloppet för kapitalbasen. Ju mer kapitalbas bolaget har, desto större är dess risktäckningsskapacitet och därmed dess frihet att välja vilka risker det bär i verksamheten. Bolagets risktagning i sin tur återspeglas ur kvantitativ synvinkel av solvenskapitalkravet för bolagets verksamhet. Ju större solvenskapitalkravet är, desto större är bolagets risker. Genom att undersöka solvenskapitalkravet närmare kan man upptäcka vad bolagets risker består av. Genom att analysera kapitalbasbeloppet och solvenskapitalkravet samt förhållandet mellan dem (relativ solvensställning) får man en uppfattning om bolagets riskprofil. Att fastslå en riskprofil kräver således identifiering och förståelse av alla de ovan nämnda faktorerna. Enbart den relativa solvensställningen (kapitalbas delad med solvenskapitalkravet) säger inte tillräckligt om bolagets riskprofil, eftersom samma relativa solvensställning kan uppnås på många olika sätt.

Nedan specificeras solvenskapitalkravet för olika riskområden utan den förlusttäckande egenskapen i framtida extra förmåner och latent skatteskulder (dvs. före justeringsbelopp för förlusttäckningsskapacitet) i slutet av rapporteringsperioden och den föregående rapporteringsperioden.

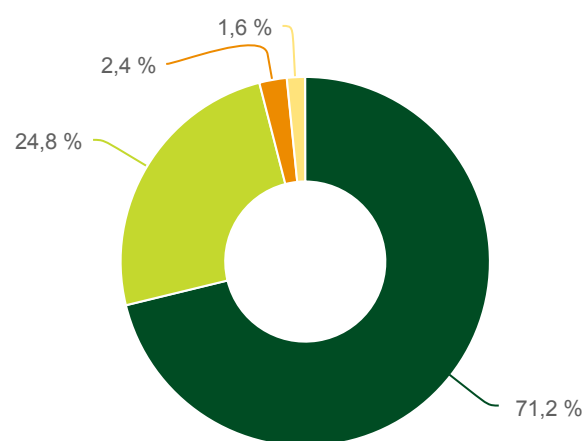
Solvenskapitalkrav (mn euro)	31.12.2016	Kontribution	Andel	31.12.2015	Kontribution	Andel	Förändring
Marknadsrisk	110,1	93,5	57,7 %	161,0	146,8	71,2 %	-50,9
Motpartsrisk	13,0	5,0	3,1 %	13,4	4,9	2,4 %	-0,7
Försäkringsrisk	82,8	59,5	36,8 %	82,3	51,0	24,8 %	0,5
Immateriell tillgångsrisk	0,0	0,0	0,0 %	0,0	0,0	0,0 %	0,0
Operativ risk	3,9	3,9	2,4 %	3,4	3,4	1,6 %	0,5
Diversifiering	-47,9	-----	-----	-53,9	-----	-----	6,2
Solvenskapitalkrav före justeringsbelopp för förlusttäckningsskapacitet	161,9	161,9	100,0 %	206,2	206,2	100,0 %	-44,4

31.12.2016

Marknadsrisk Försäkringsrisk
Motpartsrisk Operativ risk

31.12.2015

■ Försäkringsrisk

Allmänt

Försäkringsrisken hänför sig till försäkringsbolagets basverksamhet, dvs. meddela försäkring, och delas upp i de två huvudkategorierna reservrisk och katastrofrisk.

Reservrisken beror på en ofördelaktig förändring i värdet på den försäkringstekniska ansvarsskulden. Reservriskerna är förknippade med de osäkra antaganden som används vid beräkning av ansvarsskulden och med ogynnsamma avvikelser i faktiska intäkter och kostnader för beräknade premier, ersättningsbelopp, rörelsekostnader, provisioner och kassaflöden för dessa. Till reservriskens försäkringstekniska riskfaktorer räknas bl.a. biometrisk risker (dödsfallsrisk, livsfallsrisk, handikapprisk och motsvarande risker) och olika annullationsrisker, t.ex. återköpsrisk och driftskostnadsrisk inom livförsäkring.

- Dödsfalls- och handikapprisker

Dödsfallsrisker och handikapprisker har närmast att göra med risklivförsäkring. Avtal om försäkringspremier och försäkringsvillkor ingås då försäkringen tecknas. Risken är att premierna inte räcker till för ersättningarna.

- Livsfallsrisk

Pensions- och sparförsäkringar kan vara förknippade med en livsfallsrisk. Risken är att försäkringarnas gottgörelser för dödsfall överskrider beloppet för det försäkringskapital som frigörs vid dödsfall. Livsfallsrisken berör i huvudsak äldre gruppensionsförsäkringar och tilläggspensionsförsäkringar, där pension utbetalas hela livstiden eller där dödsfallsskydd saknas eller har försetts med en övre åldersgräns.

- Annullationsrisker

Försäkringstagare kan ta ut försäkringens sparbelopp eller en del av det före utgångsdagen enligt försäkringsavtalet eller kan avbryta premiebetalningen. Sådana utfall är förknippade med återköps- eller annullationsrisker.

Sparförsäkringar är till karaktären engångsbetalningar. När skattelagar eller övrig lagstiftning förändras eller det allmänna ekonomiska läget försämrats ökar risken för återköp av sparförsäkringar betydligt. Antalet återköp är inte bara beroende av försäkringstagarens personliga behov utan även av avkastningsutsikterna för alternativa placeringar på marknaden.

Återköpsrätten för pensionsförsäkringar har begränsats till att gälla i vissa på förhand fastställda situationer och risken för återköp är därför liten. Framtida försäkringspremier är förknippade med större osäkerhet. När försäkringen tecknas avtalar man i allmänhet om en betalningsplan. Försäkringsskyddet upphör inte, fastän kunden senare skulle låta bli att betala premierna. Den pension som utbetalas fastställs utifrån de influtna sparmedlen. Förändringar i arbetspensions- och skattelagstiftningen är dock ofta orsak till att kunden inte längre följer den ursprungliga betalningsplanen. Så har det gått särskilt för de individuella pensionsförsäkringarna.

Risklivförsäkringarna gäller så länge som kunden betalar premierna. Försäkringstagaren kan avsluta försäkringen när som helst. Orsakerna till att försäkringen upphör kan bland annat vara förändringar i kundens ekonomiska situation, familjeförhållanden, arbetsförhållanden eller företagsverksamhet. Kunder med gott hälsotillstånd kan också ta en ny försäkring i ett annat försäkringsbolag. I motsvarande situation kan kunder med sämre hälsotillstånd ofta inte ta en ny försäkring till normalt pris och förblir därför försäkrade i bolaget.

- Kostnadsrisk

Alla försäkringsavtal inom Fennia Liv är förknippade med driftskostnadsrisk, med andra ord en risk för att belastningsinkomsterna från försäkringarna, inklusive provisionsåterbäring, inte räcker till rörelsekostnaderna för hanteringen av försäkringarna.

För livförsäkringsprodukter avtalar man i typfallet om skötselkostnaderna för försäkringen när man tecknar försäkringen. Bolaget har mycket små möjligheter att senare ändra de kostnader som det tar ut för försäkringen. För fondförsäkringar fastställs belastningsinkomsten i stor utsträckning utifrån placeringarnas marknadsvärde. När marknadsvärdet går ner, sjunker belastningsinkomsten på motsvarande sätt. I allmänhet kan man dock inte anpassa rörelsekostnaderna efter den lägre belastningsinkomsten på kort sikt. Samtidigt höjer man inte automatiskt kostnaderna när marknadsvärdena stiger.

När man avtalar om skötselkostnader för försäkringar har bolaget vanligen inte kännedom om vilka ändringar bolaget tvingas göra i sina försäkringssystem under kommande år. Särskilt svåra att förutse är de ändringar som tillkommer genom ändringar i lagstiftningen. Ett exempel på detta är förändringarna i beskattningen av individuella pensionsförsäkringar. Delvis av lagstiftningsskäl och delvis på grund av kundernas behov är bolaget tvunget att ge försäkringstagarna och de försäkrade mer information än tidigare om innehållet i försäkringsskyddet och utvecklingen för försäkringskapitalet. Även den allt intensivare regleringen höjer bolagets förvaltningskostnader.

Försäkringsrisken innefattar också katastrofrisker, dvs. risker för storolyckor.

Hantering av försäkringsrisker

Försäkringsverksamhet bygger på att ta försäkringsrisker, sprida dem inom försäkringsbeståndet och hantera riskerna. De viktigaste medlen för att hantera försäkringsrisken är att på ett ändamålsenligt sätt välja riskerna, dvs. riskurval, prissätta produkterna, utforma försäkringsvillkoren och skaffa ett återförsäkringsskydd.

Riskurval innebär att man ger försäljningen anvisningar och säkrar lönsamheten i försäkringsverksamheten. Riskurvalet bygger på statistiska undersökningar av tidigare skadefall, som även ger en bas för prissättning. I instruktionerna för riskurval fastställs vilka risker försäkringar täcker och hur stora försäkringsbelopp man accepterar.

Med prissättning av försäkringsrisker strävar man efter en riskmotsvarighet genom att sätta ett högre pris på en högre risk och vice versa. Grunden för riskmotsvarigheten är att bolaget har korrekta och tillräckliga uppgifter, känner det objekt och/eller den förmån som är försäkringsobjekt och kan göra en tillräckligt noggrann, marknadsbaserad prissättning. Endast på en sådan grund kan man göra ändamålsenliga riskanalyser, besluta om en tillräcklig nivå på premien och utforma försäkringens övriga villkor.

Försäkringsvillkor har en avsevärd betydelse i att begränsa försäkringsrisker. I villkoren fastställer man bland annat försäkringsavtalets omfattning och ersättningsbegränsningar. När det gäller livförsäkring begränsar lagstiftningen bolagets rätt att höja premier eller ändra avtalsvillkor under försäkringens giltighetstid. Om de antaganden man har gjort visar sig vara otillräckliga, de beviljade förmånerna är för dyra ur finansmarknadens synvinkel och premierna och försäkringsvillkoren inte går att ändra, kommer bolaget att gå med förlust. Vid hantering av försäkringsrisker är det viktigt att utesluta oönskade risker eller genom avtal begränsa dem till önskad nivå.

Vid beräkning av den försäkringstekniska ansvarsskulden tillämpas olika kvantitativa metoder, som har en central roll vid hantering av reservrisken. Med kvantitativa metoder avses utformning av numeriska bedömningar genom tillämpning av statistiska, nationalekonomiska, finansvetenskapliga och andra matematiska teorier och metoder. Till kvantitativa metoder räknas även metoder där man strävar efter ett numeriskt slutresultat och som helt eller delvis bygger på subjektiv expertbedömning.

Kvantitativa metoder är alltid förknippade med osäkerhet, vilket kan leda till en underskattning av den försäkringstekniska ansvarsskulden, dvs. ett otillräckligt belopp. Vid riskhantering med avseende på kvantitativa metoder ligger fokus på risker som gäller matematisk teori, uppgifternas kvalitet, estimering och parametrisering, dokumentering, validering och processer för beräkning.

Vid hantering av risker förknippade med kvantitativa metoder är effektivt ifrågasättande av metoder och processer en styrande princip. Detta betyder att en obunden och sakkunnig aktör kritiskt analyserar och bedömer metoder och processer.

Hanteringen bygger på att varje metods uppbyggnad, matematiska teori och logik har dokumenterats väl och att metoden så väl som möjligt kan backas upp med vetenskapliga undersökningar och/eller bästa praxis inom försäkringsbranschen. För att kunna identifiera metodens styrka och svaghet är det viktigt att man utreder och dokumenterar matematiska förenklingar, numeriska metoder, approximationer och användning av subjektiva expertbedömningar tillräckligt utförligt. Ägaren och utvecklarna av metoden ska se till att metodens olika delområden fungerar på önskat sätt, att de passar för avsett ändamål och att metoden är matematiskt korrekt och att de estimerade parametrarna är statistiskt pålitliga.

Hantering av uppgiftskvalitet är lika viktigt som hantering av uppbyggnad, teori och logik för metoden. Tillförlitlighet kan uppnås endast med högklassiga uppgifter.

Validering av kvantitativa metoder omfattar processer och strategier som möjliggör ambitionen att påvisa att metoden är ändamålsenlig och tillförlitlig samt att den fungerar på ett önskvärt sätt. Med hjälp av valideringen identifierar man eventuella svagheter och begränsningar i metoden och problem som rör användningen. Därutöver kan man bedöma och hantera effekterna av dem.

Genom att teckna återförsäkringar garderar bolaget sig mot omfattande skador och skadefall samt hanterar sådana. Fennia Liv har gällande återförsäkringsavtal för katastrofhändelser, såsom en pandemi. Återförsäkringsskydd för storolyckor inom individuella liv- och invaliditetsförsäkringar förvärvas på återförsäkringsmarknaden. I fråga om grupplivförsäkringar för arbetstagare har återförsäkringen ordnats genom en gemensam branschpool.

Bedömning av försäkringsrisker

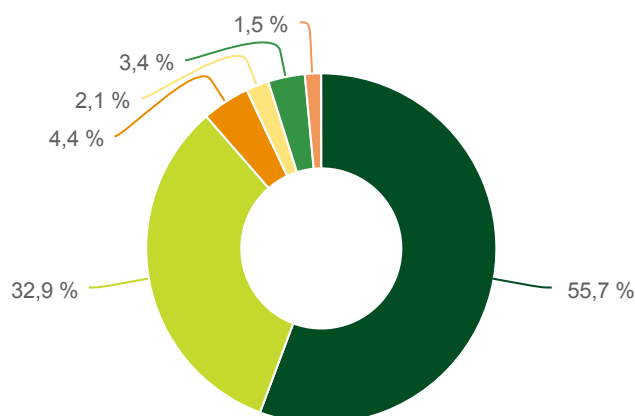
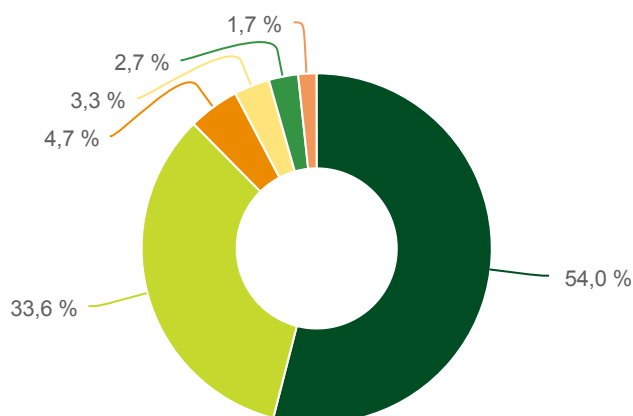
Solvenskapitalkravet för Fennia Livs försäkringsrisk är 82,8 miljoner euro. Med beaktande av diversifiering var försäkringsriskernas kontribution 59,5 miljoner euro, vilket är 36,8 procent av solvenskapitalkravet före justeringsbelopp för förlusttäckningskapacitet. På grund av ökningen i försäkringsbeståndet har försäkringsriskernas belopp ökat något jämfört läget för ett år sedan.

Solvenskapitalkravet för försäkringsrisker fördelar sig på olika riskområden enligt följande:

Solvenskapitalkrav för försäkringsrisk (mn euro)	31.12.2016	Kontribution	Andel	31.12.2015	Kontribution	Andel	Förändring
Reservrisk							
Dödsfallsrisk	7,0	1,4	1,7 %	6,5	1,2	1,5 %	0,5
Livsfallsrisk	10,6	3,9	4,7 %	10,0	3,6	4,4 %	0,7
Invaliditetsrisk	6,8	2,2	2,7 %	8,3	2,8	3,4 %	-1,5
Annulationsrisk	51,2	44,7	54,0 %	52,2	45,8	55,7 %	-1,0
Kostnadsrisk	33,5	27,8	33,6 %	32,7	27,1	32,9 %	0,9
Katastrofrisk	7,2	2,8	3,3 %	4,8	1,7	2,1 %	2,4
Diversifiering	-33,5	-----	-----	-32,3	-----	-----	-1,3
Solvenskapitalkrav totalt	82,8	82,8	100,0 %	82,3	82,3	100,0 %	0,5

31.12.2016

31.12.2015

Fennia Livs försäkringsrisker består till största delen av annulations- och kostnadsrisker. Deras kontribution till solvenskapitalkravet för försäkringsriskerna är 87,6 procent. Jämfört med föregående år har de inbördes förhållandena mellan de olika riskområdena förblivit rätt oförändrade.

Reservriskens relativa andel av bästa estimat för den försäkringstekniska ansvarsskulden före återförsäkrarens andel är 4,1 procent.

Tabellen här nedan visar en uppskattning av förändringen i bolagets solvensställning om bästa estimat av den försäkringstekniska ansvarsskulden stiger med 1 procent.

Känslighetsanalys (mn euro)	31.12.2016	Scenario Försäkringsteknisk ansvarsskuld + 1 %
Egna tillgångar	217,4	206,1
Solvenskapitalkrav	117,4	120,8
Fritt kapital	100,0	85,3
Förändring i fritt kapital	-----	-14,7
Relativ solvensställning	185,2 %	170,6 %

Fennia Liv har ett förhållandevis väl diversifierat försäkringsbestånd. Inom riskförsäkring skyddar återförsäkringsavtal försäkringsbelopp som överskrider en självrisk till ett visst eurobelopp, vilket begränsar riskkoncentrationen. Därtill minskar återförsäkringar för katastrofer eventuell riskkoncentration ytterligare. Fennia Livs försäkringsbestånd innehåller ingen betydande riskkoncentration.

Användning av återförsäkring är förknippad med underordnade risker såsom lämplighets-, tillgångs-, pris- och motpartsrisk. Användning av avgiven återförsäkring inom livförsäkringsverksamhet är liten och koncentrerar sig därför på ett antal motparter.

■ Marknadsrisk

Allmänt

Med marknadsrisk avses i allmänhet de konsekvenser som förändringar i marknadsvärdet på bolagets tillgångar och skulder medför för bolagets finansiella ställning, särskilt egna tillgångar, resultatet och solvensen. Bolaget påverkas av ränte-, räntemarginal-, aktiekurs-, fastighets- och valutarisker. Marknadsriskerna kan betraktas enbart ur placeringstillgångarnas perspektiv, men det viktigaste är att studera marknadsriskerna ur hela balansräkningens synvinkel. Vid solvensberäkning görs en marknadsbaserad värdering av båda sidorna i balansräkningen, och därmed påverkar förändringar i riskfaktorerna samtidigt både tillgångar och skulder.

Förändringar i riskfaktorerna påverkar bolagets solvens på två sätt: genom förändring av egna tillgångar och solvenskapitalkravet. Får marknadsriskerna negativt utfall minskar egna tillgångar, vilket försvagar bolagets solvensställning. Förändringar i tillgångar och skulder har oftast också återverkningar på bolagets solvenskapitalkrav. När tillgångarnas värde minskar, minskar även solvenskapitalkraven, vilket lindrar de minskade marknadsvärdenas effekter på bolagets solvensställning. Detta är särskilt tydligt vid realiserade risker på aktiemarknaden, då den symmetriska justeringsmekanismen minskar kapitalkravet.

Fennia Liv har även en ansvarsskuld för fondförsäkringar. Avkastningen på fondförsäkringar består i huvudsak av en förvaltningsprovision baserad på tillgångarna som utgör täckning för försäkringsavtalen. En del av provisionen uppbärs som en del av försäkringsavtalen och en del fås i form av provisionsåterbärningar från fonderna som utgör täckning för avtalen. Om till exempel aktiernas värde sjunker påverkar det tillgångarna som förvaltas och därmed den framtida avkastningen. Denna risk medför ett kapitalkrav, även om dess andel av det totala kapitalkravet för marknadsrisker är liten. Solvenskapitalkravet för fondförsäkringarna ingår i de solvenskapitalkrav som redan presenterats.

Hantering av marknadsrisker

Fennia Livs allmänna riskvillighet, risktolerans och affärsmål styr och skapar ramvillkoren för bolagets placeringsverksamhet. Inom placeringsverksamheten och hanteringen av marknadsrisker är ambitionen att uppnå bolagets affärsmål utan att äventyra solvensmålen.

Hörnstenarna i hanteringen av marknadsriskerna är tillräcklig diversifiering av placeringarna, aktsamhetsprincipen och riskreduceringstekniker. Avsikten är att säkerställa att bolagets tillgångar placeras på ett sätt som i möjligaste mån är förenligt med bolagets ansvarsskuld med hänsyn till bolagets riskvillighet, risktolerans och det rådande affärsklimatet.

Marknadsrisker hanteras bland annat genom placeringsbegränsningar och limiter fastställda av styrelsen. Allokeringarbegränsningar garanterar en tillräckligt bred diversifiering av Fennia Livs placeringstillgångar och att tillgångarna inte har en för stor exponering mot någon enskild marknadsrisk. Förutom tillgångsspecifika begränsningar styrs placeringsverksamheten även av mer detaljerade begränsningar som säkerställer tillräcklig diversifiering inom varje tillgångsslag och förhindrar uppkomsten av för stora riskkoncentrationer.

Aktsamhetsprincipen innebär att tillgångarna endast ska placeras i produkter och instrument med identifierbara, mätbara, uppföljningsbara, hanterbara och rapporterbara risker. Om en placering inkluderar nya tillgångsslag eller instrument måste man innan placeringsbeslutet fattas säkerställa att samtliga processer för att iaktta aktsamhetsprincipen har genomförts.

Förutom en tillräcklig diversifiering och aktsamhetsprincipen har Fennia Liv även slagit fast principer för riskreducering. Med riskreduceringsteknik avses alla arrangemang för att överföra risker på andra aktörer, anpassa risker eller helt eller delvis eliminera risker. För marknadsrisker inkluderar reduceringsteknikerna bland annat användning av derivat samt olika arrangemang med säkerheter och garantiförbindelser. Riskreduceringstekniker som inte uppfyller de uppställda kraven vad gäller laglighet, identifiering av risker, effektivitet, riskövervakning eller motpartens kreditvärdighet beaktas inte vid beräkning av solvenskapitalkravet. Det innebär att deras säkringseffekt endast gäller egna tillgångar.

Marknadsriskerna i anslutning till tillgångar som utgör täckning för fondförsäkringarna hanteras passivt utan särskilda marknadsperspektiv eller säkringsstrategier.

Bedömning av marknadsrisker

Exponeringen för marknadsrisker och dess konsekvenser mäts med hjälp av tillgångarnas fördelning på olika slag, känslighetsanalyser och solvenskapitalkravet för varje enskild marknadsrisk.

Marknadsvärdet på allokeringen i varje tillgångsslag anger hur stor del av balansräkningen som är exponerad för respektive marknadsrisk. Allokeringen måste dock om möjligt beräknas enligt genomlysningssprincipen för fonder, eftersom det är det enda sättet att fastställa den verkliga allokeringen.

Till stöd för allokeringen används en känslighetsanalys för att utvärdera hur olika förändringar på marknaden påverkar bolagets tillgångar och skulder, och därigenom dess egna tillgångar. På detta sätt kan riskpositionen analyseras för hela balansräkningen, vilket ger betydligt mer information om bolagets marknadsrisker och deras konsekvenser. De ovannämnda analyserna kompletteras dessutom med bolagets egen bedömning av kapitalkraven som medförs av marknadsriskerna. Eftersom solvenskapitalkravet enligt bolagets egen uppskattning ger en relativt bra bild av de verkliga riskerna för värdeförändringar orsakade av marknadsriskerna, och eftersom andelen placeringar vars risker i väsentlig grad avviker från solvensberäkningen är obetydlig, återspeglar solvenskapitalkraven även riskerna för ekonomiska förluster orsakade av de olika marknadsriskerna inom de konfidensintervall som fastställs i regleringen.

Allokeringen av Fennia Livs placeringstillgångar är räntebetonad och 72,2 procent av bolagets placeringstillgångar utgörs av olika ränteplaceringar. Fastighetsplaceringarna utgör 12,4 procent, aktieplaceringarna 14,6 procent och de övriga placeringarna sammanlagt 0,8 procent av bolagets placeringstillgångar.

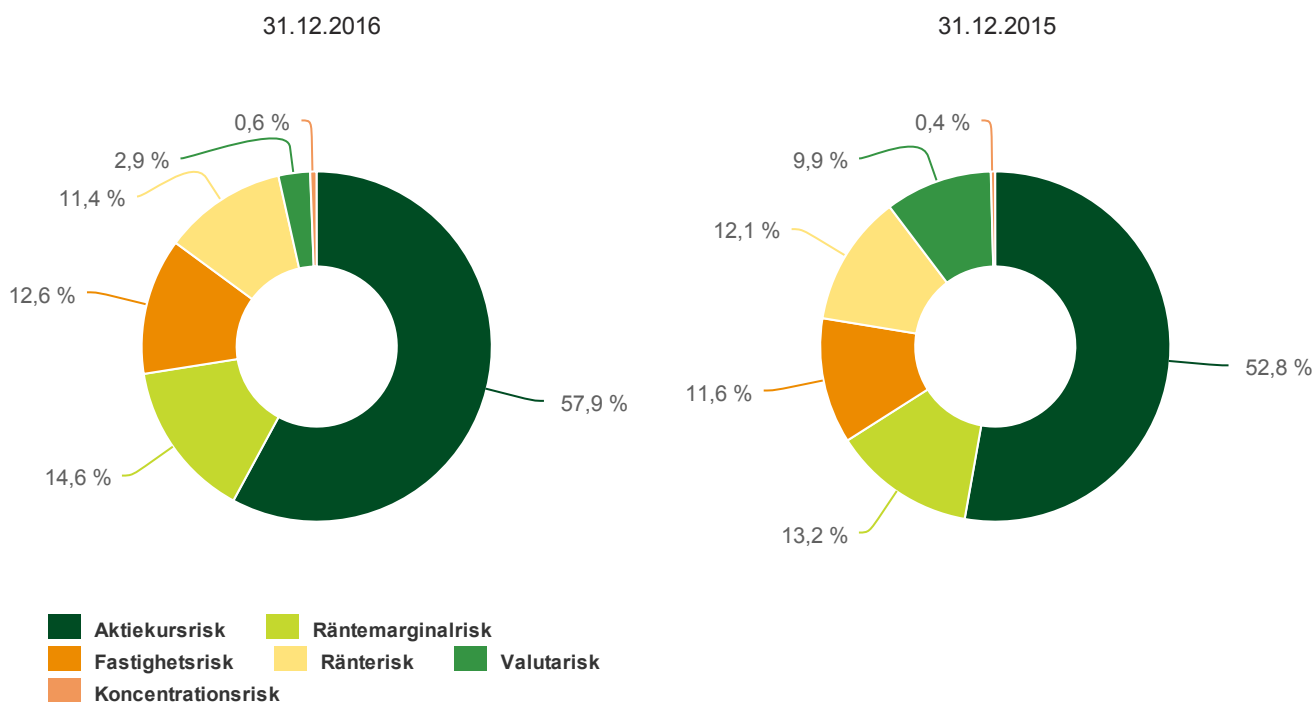
Tillgångsslag 31.12.2016 (mn euro)	Placeringstillgångar		Placeringar som utgör täckning för fondförsäkringar	
	Verkligt värde	Andel	Verkligt värde	Andel
Ränteplaceringar	550,0	72,2 %	265,5	34,9 %
Aktieplaceringar	111,3	14,6 %	529,9	69,6 %
Fastighetsplaceringar	94,5	12,4 %	0,0	0,0 %
Övriga	5,8	0,8 %	108,5	14,3 %
Totalt	761,7	100,0 %	904,0	118,7 %

Förutom ovanstående tillgångar inkluderar bolagets kapitalbas även 26,1 miljoner euro i form av förväntade provisionsåterbärningar för placeringar som utgör täckning för fondförsäkringar.

Solvenskapitalkravet för marknadsrisker uppgår till 110,1 miljoner euro. När man beaktar diversifieringsförmånerna är marknadsriskernas kontribution till det totala kapitalkravet 57,7 procent. Kontributionen har minskat med 13,5 procentenheter jämfört med situationen för ett år sedan, främst till följd av lägre placeringsrisker.

Solvenskapitalkravet för marknadsrisker fördelades på olika riskområden enligt följande:

Solvenskapitalkrav för marknadsrisk (mn euro)	31.12.2016	Kontribution	Andel	31.12.2015	Kontribution	Andel	Förändring
Ränterisk	19,0	12,6	11,4 %	29,1	19,5	12,1 %	-10,1
Aktiekursrisk	66,3	63,7	57,9 %	90,6	85,0	52,8 %	-24,3
Fastighetsrisk	17,3	13,9	12,6 %	23,5	18,6	11,6 %	-6,2
Räntemarginalrisk	19,7	16,1	14,6 %	26,5	21,3	13,2 %	-6,8
Valutarisk	8,9	3,2	2,9 %	33,7	15,9	9,9 %	-24,8
Koncentrationsrisk	8,2	0,6	0,6 %	10,6	0,7	0,4 %	-2,4
Diversifiering	-29,4	-----	-----	-53,0	-----	-----	23,7
Solvenskapitalkrav totalt	110,1	110,1	100,0 %	161,0	161,0	100,0 %	-50,9

Aktieriskernas kontribution till solvenskapitalkravet för marknadsrisk var klart störst med 57,9 procent. Deras andel av solvenskapitalkravet för marknadsrisk är betydligt större än aktieportföljens andel av placeringstillgångarna. Orsaken är att solvenskapitalkravet för aktierisken är det absolut sett högsta, vilket innebär att även en mindre aktieallokering medför en betydande ökning av solvenskapitalkraven för marknadsrisk. Samtidigt klassificeras en del av solvenskapitalkraven för vissa andra tillgångsslag som aktierisk. Dessa är vanligen fonder med kraftig hävstång eller fonder där genomlysningssprincipen inte kan tillämpas på fondens innehåll samt enskilda placeringar i genomlysta fonder som det inte går att få tillräckliga uppgifter om för solvensberäkning. Fastighets- och räntemarginalriskernas kontributioner till solvenskapitalkravet för marknadsrisk är ungefär lika stora (13–15 %), medan valuta- och koncentrationsriskernas kontributioner är betydligt mindre. Den öppna ränteriskens kontribution till solvenskapitalkravet för marknadsrisk var 11,4 procent.

Även om kapitalkravet för marknadsrisk har minskat betydligt under året har riskernas inbördes fördelning i stort sett förblivit oförändrad. Kontributionen till helheten minskade mest inom valutarisk, där antagandet om förnyande av derivat (att kontrakt som löper ut alltid ersätts med ett nytt motsvarande kontrakt) har minskat solvenskapitalkravet.

Marknadsriskernas inverkan på bolagets solvens beskrivs genom en känslighetsanalys. Känslighetsanalysen granskar effekterna av samtliga marknadsrisk (med undantag för koncentrationsrisk) på bolagets egna tillgångar och solvens.

Scenarierna som används är sänkta swapräntor (med 25 räntepunkter, dvs. 0,25 procentenheter), sänkta aktiekurser (-10 %), sänkta fastighetsvärden (-10 %), höjda räntemarginaler (50 räntepunkter, dvs. 0,5 procentenheter) och sänkta valutakurser (-5 %).

Analyserna ger en god uppskattning av vilka konsekvenser olika scenarier för marknadsrisken har för bolagets solvensställning. Känslighetsanalyser har gjorts för varje enskilt riskområde. I scenariot för aktierisker omvärderas den symmetriska justeringen efter chocken, och dess inverkan beaktas vid beräkning av solvenskapitalkravet. Vad gäller räntorna beräknas noteringen för swapräntor fram till 20 års löptid enligt chocken, varefter diskonteringskurvan beräknas om på det sätt som anges i regleringen. I samtliga scenarier beräknas placeringarnas marknadsvärde på nytt för situationen efter scenariot, både ur marknadsvärdets och ur kapitalkravets perspektiv.

Den största effekten på bolagets egna tillgångar uppkommer i aktiescenariot. I solvensställningen är förändringen dock inte så stor, eftersom den symmetriska justeringen av aktierisken reagerar på kursnedgången genom att minska solvenskapitalkravet. Om kursnedgången är större är den symmetriska justeringen inte längre lika effektiv, och återverkningarna blir tydligare även genom en försvagad solvensställning.

För ränteplaceringarna är durationen och marknadsvärdet lägre än för den försäkringstekniska ansvarsskulden. Därför utgör en räntenedgång ett negativt scenario för bolaget ur ett solvensperspektiv. En minskning med 25 räntepunkter skulle minska bolagets egna tillgångar med 9,3 miljoner euro. Eftersom solvenskapitalkravet för ränterisk redan är lågt till följd av den låga räntenivån, förblir solvenskapitalkravet i det närmaste oförändrat i det negativa räntescenariot. Därtill har ränteriskerna som medförs av den försäkringstekniska ansvarsskulden delvis skyddats med ränteswapkontrakt. Säkringseffekten har även beaktats vid beräkning av kapitalkravet. Effekterna av räntescenariot på bolagets fria kapital och solvenskapitalkrav motsvarar därför förändringen av egna tillgångar.

En höjning av räntemarginalen med 50 räntepunkter försvagar Fennia Livs relativa solvensställning med 4,7 procentenheter, medan en 10-procentig minskning av fastigheternas värde minskar den relativa solvensställningen med 6,1 procentenheter. Valutakursförändringar påverkar inte Fennia Livs solvens särskilt mycket, eftersom valutapositionerna till största del har skyddats med valutaderivat.

Om samtliga ovanstående scenarier inträffar samtidigt skulle egna tillgångar minska med 32,0 miljoner euro, det fria kapitalet med 27,4 miljoner euro och den relativa solvensställningen med 20,8 procentenheter till 164,3 procent.

Känslighetsanalys (mn euro)	31.12.2016	Scenario					
		Räntor - 25 räntepunkter	Aktier - 10 %	Fastigheter - 10 %	Räntemarginal + 50 räntepunkter	Valuta - 5 %	Kombinerat scenario
Egna tillgångar	217,4	208,1	207,3	209,9	213,3	216,6	185,4
Solvenskapitalkrav	117,4	118,7	111,0	117,2	118,2	116,7	112,8
Fritt kapital	100,0	89,5	96,3	92,7	95,1	99,9	72,6
Förändring i fritt kapital	-----	-10,5	-3,7	-7,3	-4,9	-0,1	-27,4
Relativ solvensställning	185,2 %	175,4 %	186,8 %	179,1 %	180,5 %	185,6 %	164,3 %

Solvensen och scenariernas konsekvenser för bolagets finansiella ställning har förbättrats jämfört med föregående år. Solvensen har särskilt stärkts av ett lägre solvenskapitalkrav.

Ränterisk

Med ränterisk avses förändringar i bolagets egna tillgångar och solvens orsakade av fluktuationer i räntenivån. Fennia Livs försäkringstekniska ansvarsskuld innebär att bolaget exponeras för ränterisk. För att hantera riskerna måste en stor del av placeringstillgångarna placeras i ränteinstrument. Ränteplaceringarnas omfattning, det vill säga hur stor exponeringen för ränterisk ska vara, är ett av de viktigaste besluten i fråga om hantering av marknadsrisker och bolagets placeringsverksamhet.

En förändring av räntenivån påverkar även det marknadsbaserade värdet på bolagets tillgångar och skulder. Om ränteplaceringarnas och den försäkringstekniska ansvarsskuldens marknadsbaserade värdeförändringar avviker betydligt från varandra när räntenivån förändras innebär det att bolaget exponeras för ränterisk. När räntenivån förändras kommer tillgångarnas värdeförändring då inte att fullständigt kompensera för den försäkringstekniska ansvarsskuldens värdeförändring, vilket påverkar bolagets solvens antingen negativt eller positivt.

Ränterisker hanteras och bevakas bland annat genom kassaflödesanalyser för bolagets ränteplaceringar och försäkringstekniska ansvarsskuld. Ju bättre ränteplaceringarnas och den försäkringstekniska ansvarsskuldens kassaflöden överensstämmer, desto lägre är positionens ränterisk. Ränterisken elimineras inte om enbart durationen och beloppen överensstämmer.

Solvenskapitalkravet för ränterisk och dess kontribution har minskat jämfört med året innan, bland annat för att Fennia Liv har skyddat sig mot ränterisker med räntederivat. Dessutom har den sänkta räntenivån jämfört med året innan lett till att diskonteringskurvan till större del är negativ. Negativa räntor och deras löptider medför inget solvenskapitalkrav för ränterisk. Till den del som räntekurvan är positiv innebär den sänkta räntenivån ett lägre solvenskapitalkrav för ränterisk.

Vid rapporteringsperiodens utgång var ränterisken för bolagets försäkringstekniska ansvarsskuld högre än för placeringsportföljen, vilket gör en räntenedgång till ett ogynnsamt scenario för bolaget. En förändring av swapräntorna med 25 räntepunkter skulle innebära en förändring på 9,3 miljoner euro i bolagets egna tillgångar. Med den nuvarande låga räntenivån skulle en räntechock nedåt inte påverka bolagets solvenskapitalkrav nämnvärt och därmed inte kompensera för minskningen av kapitalbasen. Den relativa solvensställningen skulle i detta scenario försämrast med 9,9 procentenheter. En förändring på 25 räntepunkter kan inte betraktas som särskilt stor eller exceptionell, vilket innebär att bolaget trots ränteskyddet har en öppen ränterisk.

Vid solvensberäkning används en räntekurva fastställd av tillsynsmyndigheten EIOPA för diskontering av den försäkringstekniska ansvarsskuldens kassaflöden. Denna kurva skiljer sig från den marknadsbaserade räntekurvan särskilt efter 20 års löptid, vilket innebär att det fullständigt marknadsmässiga värdet på ansvarsskulden och därmed kapitalbasen avviker från det värde som används i myndigheternas beräkningar. Om bolaget skulle beräkna kapitalbasen och den relativa solvensställningen enligt den marknadsbaserade räntekurvan skulle effekten vara negativ i båda fallen. En sänkning av den slutliga terminskursen i myndigheternas räntekurva skulle likaså försämra solvensställningen.

Känslighetsanalys (mn euro)	31.12.2016	Scenario	
		Marknad	Slutlig terminskurs 3,2 %
Egna tillgångar	217,4	198,6	212,5
Solvenskapitalkrav	117,4	120,5	118,2
Fritt kapital	100,0	78,1	94,3
Förändring i fritt kapital	-----	-21,9	-5,7
Relativ solvensställning	185,2 %	164,9 %	179,7 %

En stor del av ränteplaceringarna är kortfristiga masskuldebrev emitterade av företag eller penningmarknadsinstrument. Den relativt höga andelen företagslån med hög risk utgörs främst av icke-klassificerade lån.

Allokering av placeringstillgångar 31.12.2016 (mn euro)	Sijoitusomaisuus			Placeringar som utgör täckning för fondförsäkringar		
	Verkligt värde	Andel	Duration	Verkligt värde	Andel	Duration
Kassa och bank	43,7	8,0 %	0,0	50,1	18,9 %	0,0
Penningmarknadsfonder	2,3	0,4 %	-----	0,0	0,0 %	-----
Statsobligationer	22,2	4,0 %	18,2	0,0	0,0 %	0,0
Företagslån med hög kreditvärdighet	275,6	50,1 %	1,4	87,0	32,8 %	2,7
Företagslån med hög risk	168,5	30,6 %	0,5	102,7	38,7 %	4,0
Lån med ställda säkerheter	0,0	0,0 %	0,0	0,0	0,0 %	0,0
Lån till tillväxtländer	0,1	0,0 %	1,5	0,0	0,0 %	0,0
Företagslån på tillväxtmarknader	13,5	2,5 %	0,6	1,0	0,4 %	2,9
Räntederivat	1,8	0,3 %	-----	0,0	0,0 %	-----
Lån	22,2	4,0 %	6,3	0,0	0,0 %	0,0
Övriga ränteplaceringar	0,0	0,0 %	0,1	24,7	9,3 %	2,6
Totalt	550,0	100,0 %	1,8	265,5	100,0 %	2,7
Bästa estimat av den försäkringstekniska ansvarsskulden	514,9	-----	13,5	867,9	-----	13,7

Nedanstående tabell anger placeringstillgångarnas största motpartskoncentrationer med hänsyn till ränterisk räknat enligt verkligt värde.

Motpart (mn euro)	Verkligt värde 31.12.2016	Andel av placeringstillgångarna
Tyska staten	19,2	2,5 %
Sampo Abp	11,6	1,5 %
Finska staten	10,0	1,3 %
Snam SpA	8,9	1,2 %
Credit Suisse AG	8,0	1,0 %

Räntemarginalrisk

Ränteplaceringar medför även exponering för räntemarginalrisker. Bolagets placeringar i skuldebrev innebär en exponering för förändringar i emittentens räntemarginal. Risken realiserar om marknadens uppfattning av emittentens kreditvärdighet förändras, vilket påverkar skuldebrevens marknadsvärde negativt.

Merparten av ränteportföljen utgörs av masskuldebrev emitterade av företag eller penningmarknadsinstrument, vilket innebär att bolaget exponeras för risk om räntemarginalerna stiger. Ränteplaceringarna har relativt låg duration, eftersom man har i företagslån prioriterat masskuldebrev med korta löptider. Utöver placeringar med korta löptider (1–3 år) utgörs en stor del av ränteplaceringarna av bank- och företagscertifikat som klassas som penningmarknadsplaceringar och har löptider på mindre än ett år, vanligen under sex månader. Vid beräkning av solvenskapitalkravet fastställs kapitalkravet som medförs av placeringarnas räntemarginalrisker utifrån skuldebrevens marknadsvärde, duration och kreditvärdighet. Bolaget har därför begränsat andelen företagslån med hög risk samt företags- och statsobligationer i tillväxtländer. Portföljens sammansättning innebär även att ränteplaceringarnas kontribution till solvenskapitalkravet för marknadsrisk är betydligt lägre än deras andel. Nedanstående tabell beskriver kreditvärdighetspositionen.

Kreditvärdighet 31.12.2016 (mn euro)	Placeringstillgångar						Placeringar som utgör täckning för fondförsäkringar	
	0-1	1-2	2-3	3-4	4-5	> 5	Totalt	Totalt
AAA	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	19,2	19,3	0,0
AA	2,4	0,1	0,6	0,0	0,0	3,5	6,6	3,5
A	53,4	24,7	2,3	2,6	1,8	4,3	89,1	26,3
BBB	85,7	74,0	3,1	11,0	7,2	8,3	189,3	57,1
BB	0,8	0,6	0,6	0,0	0,0	0,0	2,0	26,2
B	0,7	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,8	5,5
CCC	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,6
CC	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
C eller lägre	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Värdering saknas	161,7	6,8	2,6	8,4	5,5	9,9	194,9	96,2
Totalt	304,8	106,2	9,3	22,0	14,6	45,3	502,1	215,4

Placeringstillgångarnas största motpartskoncentrationer med hänsyn till räntemarginalrisker beskrivs i avsnittet om ränterisk.

Aktierisk

Bolaget exponeras för aktiekursrisker främst genom sina aktieplaceringar. Aktiekursrisker orsakas av eventuella förluster till följd av förändringar i aktiernas värde och ogynnsamma effekter på bolagets solvensställning.

Aktieplaceringarna uppgår till 111,3 miljoner euro, vilket motsvarar 14,6 procent av bolagets totala placeringstillgångar. Merparten av aktieplaceringarna är börsnoterade aktier, främst i Europa och USA. De onoterade aktieplaceringarna är finländska företag.

Aktieplaceringarnas fördelning 31.12.2016 (mn euro)	Placeringstillgångar		Placeringar som utgör täckning för fondförsäkringar	
	Verkligt värde	Andel	Verkligt värde	Andel
Noterade aktier	76,9	69,1 %	529,9	100,0 %
Onoterade aktier	11,1	10,0 %	0,0	0,0 %
Aktiefonder	0,0	0,0 %	0,0	0,0 %
Kapitalfonder	23,3	20,9 %	0,0	0,0 %
Aktiederivat	0,0	0,0 %	0,0	0,0 %
Totalt	111,3	100,0 %	529,9	100,0 %

Även vissa andra tillgångsslag klassas som eller jämföras med aktierisk. Dessa är som tidigare nämnt vanligen fonder med kraftig hävstång och/eller fonder där genomlysningmetoden inte kan tillämpas på fondens innehåll samt enskilda placeringar i genomlysta fonder som det inte går att få tillräckliga uppgifter om för solvensberäkning.

Placeringar klassade som aktierisk 31.12.2016 (mn euro)	Placeringstillgångar		Placeringar som utgör täckning för fondförsäkringar	
	Verkligt värde	Andel	Verkligt värde	Andel
Hedgefonder	6,5	19,9 %	0,0	0,0 %
Fastighetsfonder	23,4	71,6 %	0,0	0,0 %
Räntefonder	2,3	7,1 %	0,0	0,0 %
Övriga	0,5	1,4 %	108,5	100,0 %
Totalt	32,7	100,0 %	108,5	100,0 %

Solvenskapitalkravet för Fennia Livs aktierisk har minskat betydligt under året till följd av en effektiviserad genomlysningprocess för fonderna, vilket har gjort det möjligt att överföra en del placeringar från aktierisk till riskområden som svarar mot risken. Eftersom de övriga riskerna samtidigt minskat har aktieriskens kontribution till bolagets marknadsrisk trots allt ökat med 5,1 procentenheter.

Vid beräkning av solvenskapitalkravet för Fennia Livs aktierisk tillämpas övergångsbestämmelsen för aktierisk och Fennia Livs aktieportfölj består främst av direkta aktieplaceringar som gynnas av övergångsbestämmelsen. Därför påverkas bolagets solvens förutom av risker för förluster på aktiemarknaden även av en successiv höjning av solvenskapitalkravet enligt övergångsbestämmelsen. Om bolagets samtliga aktieplaceringar skulle uteslutas från övergångsbestämmelserna, skulle bolagets solvenskapitalkrav öka med 8,6 miljoner euro och den relativa solvensställningen minska med 12,6 procentenheter.

Känslighetsanalys (mn euro)	31.12.2016	Scenario Utan övergångsbestämmelsen för aktierisk
Egna tillgångar	217,4	217,4
Solvenskapitalkrav	117,4	126,0
Fritt kapital	100,0	91,4
Förändring i fritt kapital	-----	-8,6
Relativ solvensställning	185,2 %	172,5 %

Nedanstående tabell anger placeringstillgångarnas största motpartskoncentrationer med hänsyn till aktierisk räknat enligt verkligt värde.

Motpart (mn euro)	Verkligt värde 31.12.2016	Andel av placeringstillgångarna
Elite Förmögenhetsförvaltning Abp	22,1	2,9 %
Pihlajalinna Abp	4,9	0,6 %
Euro Choice IV GB Limited	4,3	0,6 %
The Triton Fund III L.P.	3,9	0,5 %
Amplus Holding Oy	3,6	0,5 %

Portföljens direkta noterade aktieplaceringar är diversifierade och har inga större motpartskoncentrationer.

Valutakursrisk

Fennia Livs valutakursrisker utgörs till största del av bolagets placeringar i andra valutor än euron. Bolagets åtaganden är med undantag för fondförsäkringarna utställda i euro och medför därför ingen egentlig valutakursrisk för bolaget.

Fondförsäkringarna medför valutakursrisker till den del som täckningen för dem är placeringar i utländsk valuta. Deras andel av solvenskapitalkravet för valutarisk är dock blygsam. Nedanstående tabell beskriver placeringarnas valutaposition.

Valutaposition 31.12.2016 (mn euro)	EUR	USD	GBP	SEK	CHF	DKK	NOK	Övriga valutor	Öppen valutaposition
Placeringar	703,1	39,5	9,1	4,7	3,2	1,2	0,9	0,0	58,6
Valutaderivat	-----	-37,9	-8,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-46,5
Placeringstillgångarnas nettoposition	703,1	1,6	0,5	4,7	3,2	1,2	0,9	0,0	12,1
Placeringar som utgör täckning för fondförsäkringar	642,1	97,5	21,7	26,3	9,1	5,5	6,6	95,1	261,8
Nettoposition	1 345,2	99,0	22,2	31,0	12,3	6,8	7,5	95,1	273,9

Placeringstillgångarnas största valutapositioner utgörs av placeringar i amerikanska dollar och brittiska pund som båda dock är nästan fullständigt skyddade mot valutakursrisker, vilket innebär att den öppna risken för dessa valutor är liten. Bolagets ränteplaceringar i tillväxtländer kan medföra en exponering för valutakursrisker hos vissa mer exotiska valutor. Små och indirekta valutakursrisker skyddas i regel inte, dels för att det är dyrt eller i praktiken omöjligt och dels för att valutakursriskerna i dessa placeringar ofta tas medvetet utgående från en bedömning av valutakurserna.

Placeringstillgångarnas valutakursrisker skyddas och hanteras med hjälp av valutaderivat. Styrelsen har fastställt gränser och instruktioner för hanteringen av valutakursrisker som placeringsorganisationen följer. Beräkningen av solvenskapitalkravet för valutarisk bygger på antagandet om att derivat förnyas. Huvudregeln är att direkta placeringar skyddas mot valutarisker om inte styrelsen godkänner en utökad valutarisk. Direkta placeringar som inte medför en betydande valutarisk behöver inte skyddas. Valutapositioner som identifieras vid genomlysning av fonder skyddas inte.

Fastighetsrisk

Fastighetsrisk avser förändringar i bolagets egna tillgångar och solvensställning orsakade av förändringar i fastighetspriserna.

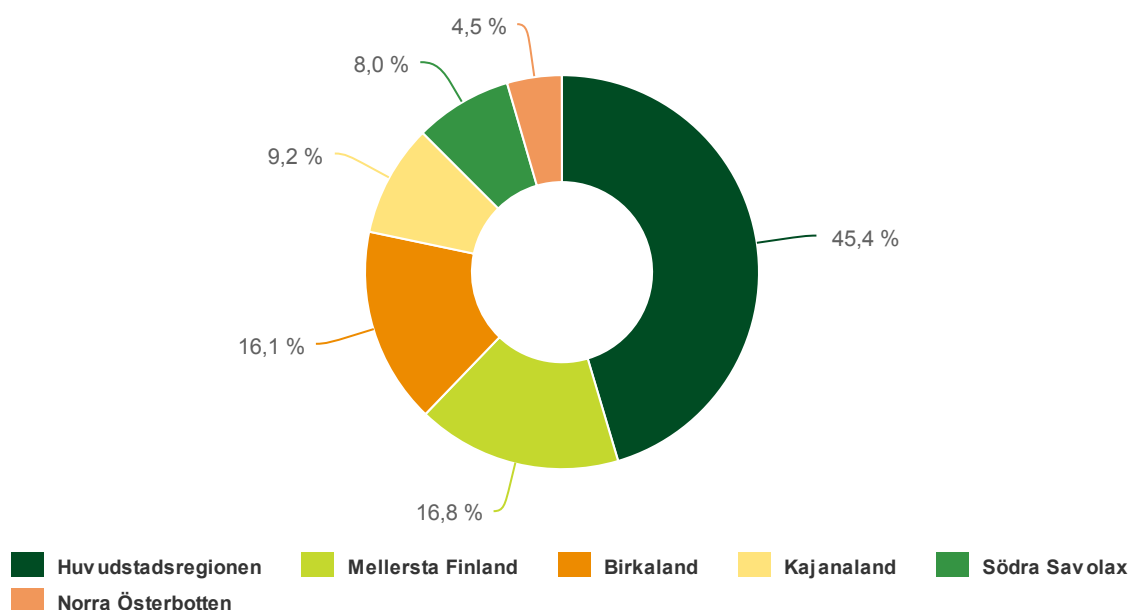
Fennia Liv har en omfattande fastighetsportfölj som till största del består av direkta fastighetsplaceringar i Finland. Bolaget har även placeringar i fastighetsfonder samt placeringar i fastighetsbolag på samma villkor som för främmande kapital. Eftersom placeringarna vid beräkning av solvenskapitalkravet klassas utifrån deras faktiska risker har en del av fastighetsplaceringarna i beräkningen av solvenskapitalkravet jämförts som aktierisk eller kredit- och räntemarginalrisk.

Fastighetsplaceringarnas fördelning 31.12.2016 (mn euro)	Placeringstillgångar		Placeringar som utgör täckning för fondförsäkringar	
	Verkligt värde	Andel	Verkligt värde	Andel
Direkta fastighetsplaceringar	71,1	75,3 %	0,02	100,0 %
Fastighetsfonder	23,4	24,7 %	0,00	0,0 %
Totalt	94,5	100,0 %	0,02	100,0 %

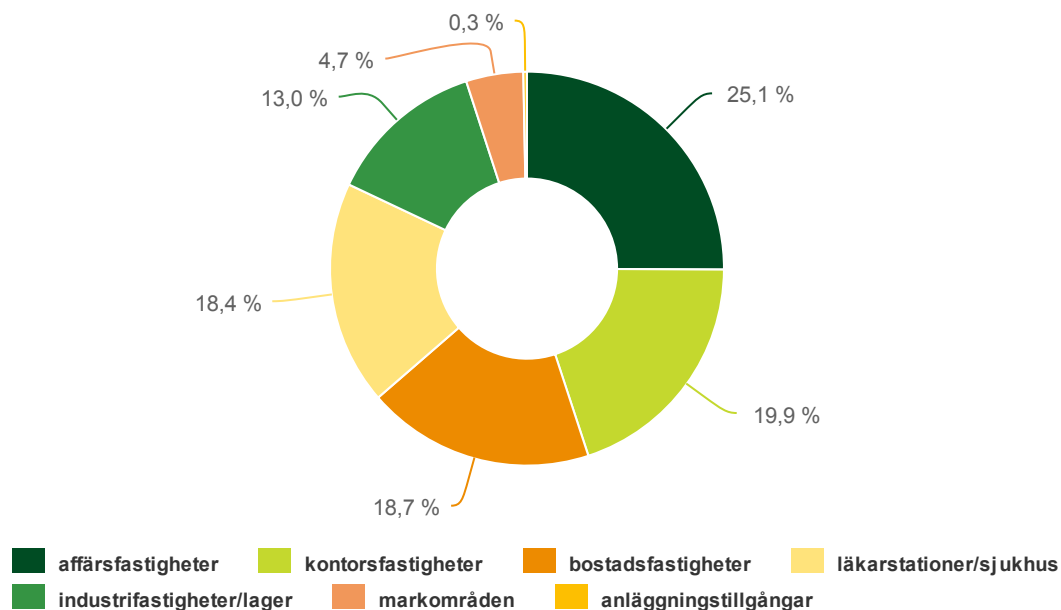
Fastighetsrisken kan realiseras som en minskning av fastigheternas värde eller minskade kassaflöden, det vill säga lägre hyresintäkter. En minskning av kassaflödet följs vanligen av en prisnedgång eftersom fastigheterna värderas utifrån förväntade kassaflöden. Fastigheternas värde kan även sjunka till följd av en nedgång i den allmänna prisnivån.

Fastighetsplaceringar är illikvida och det finns inga likvida derivat för att skydda dem. Därför fokuserar riskhanteringen på omsorgsfulla fastighetsanalyser, portföljens sammansättning och en tillräcklig diversifiering. Fennia Liv prioriterar huvudstadsregionen och tillväxtorter eftersom riskerna är lägre och eftersträvar en diversifierad portfölj genom att välja fastighetstyper med olika dynamik i fråga om utbud och efterfrågan samt olika bakomliggande faktorer som styr hög- och lågkonjunkturer. Vi undviker även för stora koncentrationer på enskilda branscher eller användningsområden. Nedanstående diagram presenterar fastighetstillgångarnas fördelning geografiskt och enligt användningssyfte.

Geografisk fördelning av Fennia Livs fastigheter

Fördelning av Fennia Livs fastigheter enligt användning

Fastighetsplaceringarna är i genomsnitt större än enskilda aktie- och ränteplaceringar, vilket även är orsaken till att fastighetsplaceringar ofta förekommer bland Fennia Livs största riskkoncentrationer. Direkta fastighetsplaceringar har dock högre tröskelvärden jämfört med övriga tillgångsslag och medför därför inget kapitalkrav för koncentrationsrisk i solvensberäkningen.

Nedanstående tabell anger placeringstillgångarnas största motparts-koncentrationer med hänsyn till fastighetsrisk räknat enligt verkligt värde.

Motpart (mn euro)	Verkligt värde 31.12.2016	Andel av placeringstillgångarna
Munkinseudun Kiinteistö Oy	16,5	2,2 %
Kiinteistö Oy Teohypo	8,6	1,1 %
Kiinteistö Oy Sellukatu 5	5,3	0,7 %
Kiinteistö Oy Vasaramestari	5,2	0,7 %
Kiint Oy Mikkelin Hallituskatu 1	4,6	0,6 %

Riskkoncentrationer

Placeringstillgångarna medför även solvenskapitalkrav om en för stor del av portföljen är placerad i aktier, skuldebrev eller andra placeringsinstrument från samma emittent. Då kan insolvens, konkurs, förändringar i kreditvärdigheten eller andra ogynnsamma händelser hos en enskild emittent få orimligt stora konsekvenser för bolagets egna tillgångar. Koncentrationsrisker kan undvikas genom tillräcklig diversifiering av placeringarna, vilket även minimerar enskilda emittenters inverkan på helheten. Kreditvärdigheten hos en emittent påverkar solvenskapitalkravet för koncentrationsrisk avsevärt och bevakning av kreditbetyg är därför särskilt viktigt vid hantering av koncentrationsrisker. Detta har beaktats bland annat genom fastställandet av emittentspecifika gränser samt eurogränser för enskilda placeringar.

Nedanstående tabell anger placeringstillgångarnas största motparts-koncentrationer med hänsyn till koncentrationsrisk räknat enligt verkligt värde.

Motpart (mn euro)	Verkligt värde 31.12.2016	Andel av placeringstillgångarna
Elite Förmögenhetsförvaltning Abp	22,1	2,9 %
Tyska staten	19,2	2,5 %
Munkinseudun Kiinteistö Oy	16,7	2,2 %
Sampo Abp	11,6	1,5 %
Finska staten	10,1	1,3 %

Placeringstillgångarnas största riskkoncentrationer utgörs av bolagets placeringar i fastigheter, företagsobligationer och statsobligationer. Fastighetsplaceringar har högre tröskelvärde än övriga placeringar, vilket innebär att även om riskkoncentrationen för direkta fastighetsplaceringar är stora medför de inte nödvändigtvis något solvenskapitalkrav för bolaget. Fennia Livs solvenskapitalkrav för koncentrationsrisk utgörs av en enda riskkoncentration.

Kreditrisk

Allmänt

Kredit- eller motpartsrisk avser risken att bolagets motparter inte kan fullfölja sina åtaganden gentemot Fennia Liv. Motpartsrisken skiljer sig från räntemarginalrisken, där en försämrad kreditvärdighet hos en motpart eller emittent leder till ett minskat marknadsvärde och därmed en förändring i bolagets egna tillgångar. En ökad räntemarginalrisk är det första symtomet på en högre motpartsrisk, som dock realiseras först vid motpartens insolvens. En ökad räntemarginalrisk innebär inte nödvändigtvis att motpartsrisken realiseras.

Utöver placeringar medförs motpartsrisker även av bland annat återförsäkringsavtal, eftersom det är möjligt att motparten i ett återförsäkringsavtal inte kan fullfölja sina åtaganden.

Hantering av kreditrisker

Precis som för marknadsrisker är utgångsläget för hanteringen av motpartsrisker att identifiera motparterna och mäta, bevaka och hantera riskerna samt rapportera om dem.

För att begränsa motpartsriskerna har Fennia-Liv fastställt en miniminivå för motparterers kreditvärdighet, gjort upp om säkerheter och begränsat ansvarets maxnivåer per motpart.

Bedömning av kreditrisker

Solvenskapitalkravet för Fennia Livs motpartsrisk är 13,0 miljoner euro och dess kontribution till det totala solvenskapitalkravet före justeringsbelopp för förlusttäckningskapacitet är 5,0 miljoner euro. Kreditriskens (motpartsriskens) andel av solvenskapitalkravet före justeringsbeloppen för förlusttäckningskapacitet är 3,1 procent.

Motpartsrisker orsakas vid solvensberäkning främst av likvida medel och motparter i derivatkontrakt (exklusive säkerheternas förlusttäckningskapacitet) samt kundfordringar.

Nedanstående tabell anger de största riskkoncentrationerna för motpartsrisk.

Motpart 31.12.2016 (mn euro)	Öppen riskposition
WIP Rahastoyhtiö Oy	13,5
Finlands Hypoteksförening	10,0
Taaleritehdas Oy	9,7
FIM Kapitalförvaltning Ab	9,2
Evli Bank Abp	7,9

Likviditetsrisk

Allmänt

Med likviditetsrisk avses möjligheten att bolaget inte skulle kunna fullgöra sina betalningsförpliktelser inom utsatt tid. En sådan situation kan uppkomma om realiseringen av tillgångar eller placeringar går för långsamt, medför en betydande kostnad eller inte är möjlig överhuvudtaget. Likviditetsrisk kan även uppkomma om bolaget på grund av svag marknadslikviditet inte kan anpassa sin riskposition tillräckligt snabbt när marknadsläget eller solvenssituationen kräver det.

Hantering av likviditetsrisker

Hantering av Fennia Livs likviditetsrisker är uppdelad i lång- och kortsiktiga likviditetsrisker.

På lång sikt är tidshorisonten flera år, ibland årtionden, och handlar om en tidsmässig samordning av kassaflöden för tillgångar och skulder. Långsiktiga risker hanteras inte separat för sig, utan i samband med den marknadsbaserade värderingen och den övergripande hanteringen av ränterisker.

Tidshorisonten för kortsiktiga likviditetsrisker är fyra månader och de hanteras genom specifika gränser för och inom varje tillgångsslag samt genom bolagets placeringsprinciper. Begränsningar som används vid likviditetshantering är till exempel minimallokeringar för penningmarknadsplaceringar, att placeringarna är likvida tillgångar, motpartslimiter och tillräcklig differentiering, begränsning av antalet illikvida placeringar samt hantering av återförsäkringsavtal.

Bedömning av likviditetsrisker

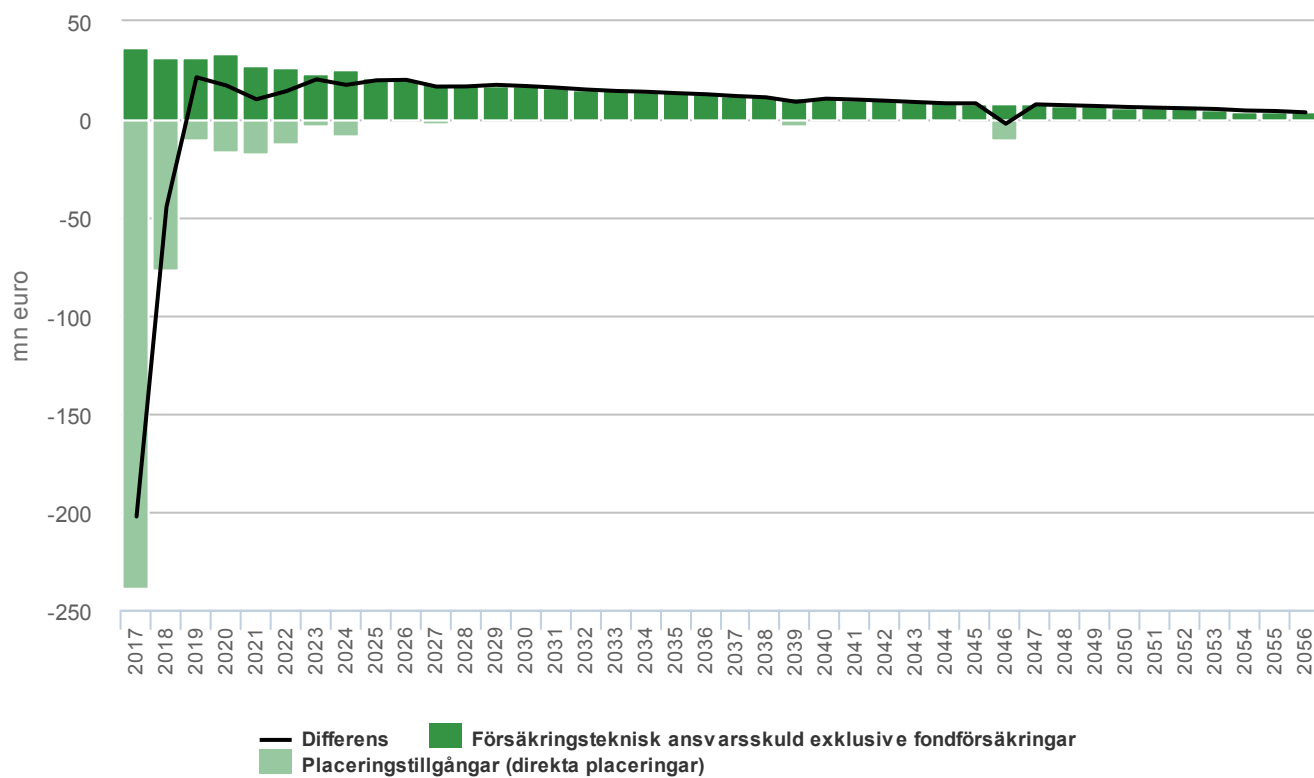
Likviditetsrisker ingår inte i standardformeln för solvensberäkning och medför inget kapitalkrav, men har likväl en stor betydelse, särskilt vid ett ogynnsamt marknadsklimat. Bolaget ägnar därför stor uppmärksamhet åt hanteringen av likviditetsrisker för att undvika att riskerna realiserar.

Hantering av kortsiktiga likviditetsrisker och realiseringen av placeringar påverkas främst av andelen illikvida placeringar och måste granskas före genomlysningssprincipen för fonder, det vill säga som direkta placeringar. Fennia Livs fastighetsplaceringar, kapitalfonder, onoterade aktier och vissa lån som saknar kreditvärdering är illikvida till sin karaktär och svåra att realisera snabbt utan att påverka marknadspriset. Det totala marknadsvärdet av dessa placeringar är 151,1 miljoner euro, vilket utgör 19,8 procent av samtliga direkta placeringar. I övrigt är 54,2 procent av placeringstillgångarna realiserbara på en dag under normala marknadsförhållanden, 75,6 procent inom en vecka och 80,2 procent på mindre än en månad.

Likviditet 31.12.2016 (mn euro)	Ränte-placeringar	Aktie-placeringar	Fastighets-placeringar	Kapital-fonder	Alternativa placeringar	Totalt	Andel
Realisering samma dag	340,6	72,0	0,0	0,0	0,0	412,6	54,2 %
Realisering tar mer än 1 dag men mindre än 5 dagar	163,5	0,0	0,0	0,0	0,0	163,5	21,5 %
Realisering tar mer än 5 dagar men mindre än 1 månad	23,1	4,9	0,0	0,0	6,5	34,4	4,5 %
Realisering tar över 1 månad	22,2	11,1	94,5	23,3	0,0	151,1	19,8 %
Totalt	549,3	88,0	94,5	23,3	6,5	761,7	100,0 %

En god likviditet under normala marknadsförhållanden innebär inte nödvändigtvis att likviditeten förblir lika god i ett krisscenario. En del av företagslånen blir mycket svårare att realisera om marknadsförhållandena försämras betydligt. En motsvarande risk gäller även de alternativa placeringarna, även om strategin också där är utformad för maximal likviditet och inlösentider på högst en månad. Aktieplaceringar har däremot relativt god likviditet även vid svagare marknadsförhållanden, främst för att de enskilda placeringarna är relativt små. Aktieportföljen kan dessutom skyddas med likvida derivat, vilket gör det möjligt att snabbt minska marknadsrisken. Aktiederivat kan vid svagare marknadsförhållanden utnyttjas för att skydda placeringar med höga kreditrisker eller rentav fastighetsplaceringar.

Den långsiktiga likviditetsrisken beskrivs av placeringstillgångarnas och den försäkringstekniska ansvarsskuldens framtida kassaflöden och skillnaden mellan dem.

Kassaflödena för tillgångar och skulder avviker tidsmässigt från varandra, vilket innebär en betydande återinvesteringsrisk för bolaget.

■ Operativa risker

Allmänt

Hantering av operativa risker ingår i Fennia Livs övergripande riskhantering. Med operativa risker avses de risker som Fennia Liv utsätts för på grund av bolagets interna processer, personal och system samt externa faktorer. Därför berör de operativa riskerna och deras hantering alla anställda på Fennia Liv. Som ett dotterbolag inom Fenniakoncernen har Fennia Liv till exempel lagt ut sin placeringsverksamhet inom koncernen, och därmed hanteras riskhanteringen för dessa funktioner utanför Fennia Liv.

Hantering av operativa risker

Hantering av operativa risker inom Fennia Liv följer de av styrelsen godkända principerna för hantering av operativa risker. Principerna fastställer bland annat roller, ansvarsområden och processer för koncernens operativa riskhantering. Förutom dessa principer har Fennia Liv även särskilda principer för vissa risktyper, till exempel penningtvätt och finansiering av terrorism, IT-säkerhet samt allmänna verksamhetsprinciper för beredskapsplanering.

Målet med Fennia Livs operativa riskhantering är att

- på ett kostnadseffektivt sätt minimera sannolikheten att riskerna realiserar samt att bevaka konsekvenserna av realiserade risker, det vill säga minimera förlusterna
- genom riskhantering bistå affärs- och stödfunktionerna i att uppnå sina mål
- för sin egen del säkra att bolagets verksamhet uppfyller de krav som ställs upp av myndigheterna och i lagstiftningen.

Fennia Livs operativa riskhantering sker i samarbete med koncernfunktionerna för riskhantering och compliance.

Fennia Livs operativa riskhanteringsprocess inkluderar identifiering, bedömning, hantering och uppföljning av risker samt tillhörande rapportering. Processen bygger på regelbundna riskkartläggningar som inkluderar bedömning av riskerna utifrån deras sannolikhet och konsekvenser, fastställande av riskhanteringsmetoder samt utnämning av ansvarspersoner. Riskerna rapporteras till bolagets ledning och styrelse. Identifieringen av operativa risker inkluderar även compliancerisker.

Enligt modellen med tre försvarslinjer har affärs- och stödfunktionerna det primära ansvaret för hanteringen och bevakningen av operativa risker. Koncernens riskhanteringsfunktion bistår affärs- och stödfunktionerna i detta arbete, utvecklar riskhanteringsprocessen och tillhörande verktyg samt handhar rapporteringen av operativa risker.

Alla anställda på Fennia Liv har en rätt och en skyldighet att rapportera upptäckta risker och tillbud genom koncernens rapporteringssystem. Systemet möjliggör insamling av riskrapporter från olika delar av organisationen som sedan kan användas för att utveckla verksamheten.

Bedömning av operativa risker

Solvenskapitalkravet för Fennia Livs operativa risker och deras kontribution till det totala solvenskapitalkravet före justeringsbelopp för förlusttäckningskapacitet är 3,9 miljoner euro. Andelen av solvenskapitalkravet före justeringsbelopp är 2,4 procent.

Den operativa riskhanteringen fokuserade under 2016 på bland annat kontinuitetsplanering inför flytten av huvudkontoret, förberedelser inför EU:s dataskyddsdirektiv, en beredskapsövning samt förbättring av IT-infrastrukturens driftsäkerhet.

Viktiga operativa risker som berör Fennia Liv är förknippade med exempelvis regelefterlevnad, de viktigaste data- och kommunikationssystemens funktion, bolagets nyckelpersoner och processer samt förändringar i verksamhetsmiljön.

Till stöd för den operativa riskhanteringen har Fennia Liv ett omfattande regelverk som vägleder personalen. Bolaget satsar på personalens kompetens och utbildningar samt utnyttjar olika kontinuerliga övervaknings- och uppföljningsmetoder. Bolaget har dessutom ett antal tillvägagångssätt för att övervaka IT-miljön och garantera dess funktion och kontinuitet.

■ Övriga väsentliga risker

Fennia Liv exponeras även mot övriga risker som inte beaktas vid beräkningen av solvenskapitalkravet. Dessa risker är ofta svåra eller rentav omöjliga att mäta. Till dessa risker hör bland annat risker relaterade till strategin och affärsmiljön, anskaffning av tilläggskapital, ryktesrisker samt nya typer av risker som är svåra att förutspå eller bedöma.

Strategi- och affärsmiljörelaterade risker

Strategiska och affärsmiljörelaterade risker kan betraktas som antingen interna eller externa risker. Interna strategiska risker kan realiseras om bolagets verksamhet leds på fel sätt eller om bolaget har valt fel strategi med hänsyn till konkurrensläget, lagstiftningen eller marknadsklimatet. Detta kan leda till att bolaget förlorar sin marknadsposition eller till en försämrad lönsamhet eller solvensställning. Externa risker som påverkar verksamheten är vanligen politiska risker eller förknippade med politiska beslut. Exempel på sådana risker är förändringar i skattefördelarna för försäkringsavtal, vårdreformen eller andra lagreformer som i väsentlig grad förändrar verksamhetsmiljön och bolagets verksamhetsförutsättningar. Konsekvenserna är liknande som för strategiska risker i bolagets egen verksamhet.

Utgångspunkten för hanteringen av strategiska risker är att identifiera koncernens och varje koncernbolags strategiska risker och iakttä olik svaga signaler samt att bedöma hur olika händelser, trender och scenarier påverkar affärsverksamhetens hållbarhet och utvecklingen av solvensställningen på både kort och lång sikt.

Kapitalanskaffningsrisk

Om bolagets solvenssituation försämras avsevärt kan det enda sättet att korrigera solvensställningen bli att hitta extern finansiering. Kapitalanskaffningsrisker kan realiseras om tillskottskapital inte finns tillgängligt när det behövs eller om priset är högre än förväntat. Om tilläggsfinansiering inte kan säkras i en sådan situation kan det äventyra verksamhetens kontinuitet eller leda till konkurs, medan för höga kapitalkostnader kan äventyra bolagets lönsamhet och förmåga att skapa mervärde.

Ryktesrisk

Med ryktesrisk avses risken för att produktnamnet Fennia skadas eller att den offentliga bilden av ett enskilt bolag som hör till Fenniakoncernen skadas. Ryktesrisker kan orsakas av samarbetspartner, om deras värderingar och/eller verksamhetsprinciper avviker från Fenniakoncernens.

Ett gott rykte är avgörande för försäkringsverksamheten och hela Fennia Livs verksamhet. Utan ett gott rykte kan samarbetet med bolagets intressenter bli svårare eller omöjligt. Att bygga upp förlorat förtroende är svårt och bolaget måste därför behandla alla sina kunder på ett jämlikt, förtroendeingivande och moraliskt riktigt sätt i all verksamhet för att minimera ryktesriskerna.

Utgångspunkten för hanteringen av ryktesrisker är att identifiera de eventuella händelser som kan påverka koncernens eller koncernbolagens rykte negativt. Ryktesrisken avviker från övriga risker till sin karaktär eftersom riskhändelser kan basera sig på verkliga händelser eller helt eller delvis på händelser utan verklighetsgrund, till exempel ett falskt rykte.

Ryktesrisker kan ofta förebyggas eller så kan effekterna av händelserna minskas. Hantering av ryktesrisker grundar sig på att man har full kännedom om och förståelse för affärsverksamheten och dess begränsningar.

Ryktesrisker kan inte hanteras som eget riskområde utan snarare som en utvidgning av hanteringen av operativa risker. När de risker som påverkar bolagets rykte är identifierade kan man inom organisationen vidta olika riskminskningsåtgärder.

En lyckad hantering av ryktesrisker bygger på tydlig, öppen och välgenomtänkt intern och extern kommunikation. Till hantering av ryktesrisker hör också att följa lagar, bestämmelser och föreskrifter samt att agera som myndigheterna förutsätter.

Grupprisker

Fennia Liv exponeras även för grupprisker. Med grupprisker avses risker som beror på att Fennia och dess dotterbolag driver affärsverksamhet i koncernform.

Fennia Liv kan utsättas för bland annat följande risker:

- Transaktionsrisker vid gruppinterna transaktioner, till exempel ändamålsenlig prissättning.
- Smittrisker, det vill säga situationer där ett bolags problem eller de risker som bolaget tagit smittar av sig till koncernens övriga bolag eller hela koncernen. Till denna grupp räknas även moraliska risker (moral hazard), med vilka man avser situationer där en risk, som ett av bolagen tagit med avsikt och på ett omoraliskt sätt, och förlusten till följd av den helt eller delvis överförs för att bäras av moderbolaget eller övriga bolag.
- Risker för intressekonflikter uppstår då vissa koncernbolags eller hela koncernens intressen är inbördes motstridiga.
- Koncentrationsrisker inträffar om en enskild motpart blir för betydande på koncernnivå, även om risken skulle vara inom tillåtna gränser för de enskilda bolagen.
- Risker förknippade med administration kan bero på att en del av funktionerna har ordnats på koncernnivå och en del på ett enskilt bolags nivå. Skillnader i bolagens administrationssystem kan leda till koordinationsutmaningar och extra risker.

Hanteringen av grupprisker bygger på att systemet för den interna kontrollen i hela koncernen, särskilt riskhanteringssystemet och tillsynen över att följa bestämmelser och tillhörande anmälningsförfaranden, har fastställts och genomförts på ett logiskt och transparent sätt. Rollerna och ansvarsområdena för olika aktörer ska vara tydliga och väldefinierade både inom Fennia Liv och på koncernnivå.

■ Övrig information

Inga andra väsentliga uppgifter om Fennia Livs riskprofil finns att rapportera.

Värderingsprinciper

Allmänt

Vid solvensrapportering klassificerar bolaget sina tillgångar på det sätt som regleringen kräver. Klassificeringen bygger på tillgångarnas karaktär och riskernas rangordning.

Placeringsinstrumentens verkliga värde fastställs enligt noterade priser på aktiva marknader. Instrumenten värderas enligt inköpskursen eller det senaste avslutspriset om börsen som priset inhämtas från tillämpar en auktionsmetod. Om ingen publik notering för placeringsinstrumentet som helhet finns att tillgå, men det finns en aktiv marknad för dess komponenter, fastställs det verkliga värdet enligt komponenternas marknadspriser.

Om en ränta noteras på den aktiva marknaden (i stället för ett pris) ska den noterade räntan användas som indata vid fastställande av det verkliga värdet. Om den marknadsnoterade räntan inte inkluderar kreditrisk eller andra faktorer som parterna skulle beakta vid fastställande av instrumentets värde ska korrigeringar göras för dessa faktorer.

Om det inte finns någon aktiv marknad eller om värdepappret inte noteras ska det verkliga värdet fastställas enligt vedertagna värderingsmetoder på marknaden.

Om det inte är möjligt att fastställa det verkliga värdet på en finansiell tillgång betraktas anskaffningsutgiften som en tillräcklig uppskattning av det verkliga värdet. Andelen sådana tillgångar i bolagets balansräkning är obetydlig.

Det verkliga värdet på fastigheter fastställs enligt avkastningsvärdemetoden som bygger på framtida avkastning och marknadsbaserade avkastningsförväntningar. Värderingen utgår från fastighetsspecifika egenskaper, bland annat fastighetens läge, kondition och uthyrningssituation samt marknadsbaserade jämförelseuppgifter om alternativa hyror och avkastningskravnivåer. Värderingen har för de största fastighetsplaceringarna utförts i samarbete med en utomstående fastighetsvärderare och i övrigt av koncernens egna experter.

Det verkliga värdet på derivatkontrakt fastställs utifrån kassaflödesprognoser och en riskfri ränta härledda från marknadsinstrument.

Värderingsprinciperna eller värderingsgrunderna har inte förändrats under rapporteringsperioden.

Osäkerhetsfaktorer förknippade med antaganden och bedömningar om framtiden gäller främst fastigheternas verkliga värde.

Placeringar (mn euro)	Balansräkning för solvensändamål	Bokslutets balansräkning	Skillnad
Materiella anläggningstillgångar som innehas för eget bruk	0,8	0,6	0,2
Fastighet, annat än för eget bruk	70,4	60,5	9,9
Aktier	86,0	74,4	11,6
Innehav i anknutna företag	2,0	2,0	0,0
Obligationer	342,4	336,1	6,3
Företag för kollektiva investeringar	205,4	198,0	7,4
Lån	22,2	21,5	0,7
Banktillgodohavanden som inte är likvida medel	2,0	2,0	0,0
Derivat	1,8	0,0	1,8
Placeringar totalt	733,0	695,1	37,9

Immateriella och materiella tillgångar

I bokslutet upptas materiella och immateriella tillgångar till anskaffningsutgiften minskat med avskrivningar enligt plan. Om det finns skäl att anta att värdet av dessa tillgångar har minskat ska en avskrivning för värdeminskning redovisas.

Vid solvensberäkning tas goodwill och andra utgifter med lång verkningstid inte upp som tillgångar i balansräkningen.

Fastigheter och fastighetsaktier

Fastigheter tas i bokslutets balansräkning upp till anskaffningsutgiften med avdrag för avskrivningar enligt plan eller till ett lägre verkligt värde. Fastighetsaktier samt mark- och vattenområden tas i balansräkningen upp till anskaffningsutgiften eller till ett lägre verkligt värde. Fastigheternas verkliga värden presenteras i noterna till bokslutet. Vid solvensberäkning värderas fastighetsplaceringarna till verkligt värde.

Aktier och andelar

Aktier och andelar tas i bokslutets balansräkning upp till anskaffningsutgiften eller till ett lägre verkligt värde. För noterade värdepapper och för sådana värdepapper som har en aktiv marknad används som verkligt värde årets sista tillgängliga kurs enligt fortlöpande handel, eller om den saknas, den sista avslutskursen.

Som verkligt värde för onoterade värdepapper används det sannolika överlåtelsepriset, den återstående anskaffningsutgiften eller ett substansvärde. För andelar i kapitalinvesteringsfonder används den värdering som förvaltningsbolaget uppgett om fondens verkliga värde. Verkliga värden presenteras i noterna till bokslutet. Vid solvensberäkning värderas dessa tillgångar till verkligt värde.

Finansmarknadsinstrument

Finansmarknadsinstrument tas i bokslutets balansräkning upp till anskaffningsutgiften. Anskaffningsutgiften beräknas utifrån medelpriset. Skillnaden mellan finansmarknadsinstrumentens nominella värde och anskaffningsutgiften upptas som ränteintäkter eller som avdrag för dessa under finansmarknadsinstrumentets löptid. Motposten bokförs som ökning eller minskning av anskaffningsutgiften. Värdeförändringar orsakade av fluktuationer i räntenivån bokförs inte. Nedskrivningar med anknytning till emittentens kreditvärdighet bokförs i resultatet. Verkliga värden presenteras i noterna till bokslutet. Vid solvensberäkning värderas dessa tillgångar till verkligt värde.

Derivat

En negativ skillnad mellan det verkliga värdet för ett icke-säkrande derivatkontrakt och ett högre bokföringsvärde/en högre avtalskurs bokförs som kostnad. Orealiserade intäkter bokförs inte. Räntederivat används för att skydda den marknadsmässiga ansvarsskulden mot ränterisken vid framtida värdeförändringar i enlighet med bolagets riskhantering. Dessa räntederivat bokförs som säkrande.

Vid säkringsredovisning bokförs inte negativ värdeförändring på derivat som kostnad till den del som värdeförändringen på det skyddade objektet täcker den och förutsatt att skyddet är effektivt. Om emellertid den negativa värdeförändringen på säkrande räntederivat överskrider den positiva värdeförändringen på den skyddade marknadsmässiga ansvarsskulden, bokförs den överskridande delen under nedskrivningar av placeringar.

Av räntederivat bokförs de räntor som enligt avtalet hänförs sig till räkenskapsperioden som intäkter och kostnader för räkenskapsperioden. Vinster eller förluster till följd av att bokföringsmässigt säkrande räntederivat har stängts periodiseras över löptiden för varje derivatkontrakt. Verkliga värden presenteras i noterna till bokslutet. Vid solvensberäkning värderas derivatkontrakten till deras verkliga värde på bokslutsdagen.

Lånefordringar och depositioner

Lånefordringar och depositioner tas i bokslutets balansräkning upp till det nominella värdet eller till ett bestående lägre sannolikt värde. Vid solvensberäkning värderas kundlån till deras marknadsvärde (så kallad mark-to-model-värdering). Värderingsmodellen bygger på tre huvudsakliga faktorer. Framtida kassaflöden förutspås med hänsyn till lånets karaktär och återbetalningstid. Kassaflödena diskonteras med en ränta som beaktar en marknadshärledd riskfri ränta och en riskpremie som återspeglar motpartens kreditvärdighet.

Premiefordringar

Premiefordringar tas i balansräkningen upp till det sannolika värdet och övriga fordringar till det nominella värdet eller till ett bestående lägre sannolikt värde. Från premiefordringarnas nominella värde avdras ett erfarenhetsbaserat värde för försäkringar som sägs upp under försäkringsperioden, vilket ger deras sannolika värde. Fordringar som sannolikt förblir obetalda bokförs som kreditförluster. Vid solvensberäkning betraktas endast förfallna fordringar som premiefordringar.

Placeringar som utgör täckning för fondförsäkringar

Placeringar som utgör täckning för fondförsäkringar värderas både i bokslutet och i solvensberäkningen till verkligt värde.

Väsentliga skillnader mellan värderingsprinciper

Samma värderingsprinciper för verkligt värde tillämpas vid solvensberäkning och i bokslutet.

■ Försäkringsteknisk ansvarsskuld

Den marknadsmässiga ansvarsskulden utgörs av nuvärdet på kassaflödena för det aktuella försäkringsbeståndet. Kassaflödena diskonteras med en swapräntekurva fastställd av Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten EIOPA. Ansvarsskulden utgör summan av bästa estimat (den förväntade nivån) och en riskmarginal (ett säkerhetspåslag).

För att uppskatta framtida kassaflöden behövs förutom information om avtalen i det befintliga försäkringsbeståndet även olika antaganden om de försäkrades livstid och beteende. Sådana antaganden är bland annat antaganden om dödlighet, invaliditetsfrekvens, återköp, pensionstid, nya premier, placering av försäkringskapitalet, extra förmåner och försäkringarnas driftskostnader. I fråga om dödlighet och invaliditet bygger bolagets antaganden på undersökningar och analyser inom försäkringsbranschen. Till övriga delar bygger de antaganden som tillämpats vid beräkningen av ansvarsskulden på tidigare beteende i bolagets eget försäkringsbestånd och på bolagets nuvarande sätt att handha försäkringar.

Den marknadsmässiga ansvarsskulden beräknas per försäkringsavtal, vars summa utgör den totala ansvarsskulden.

Ansvarsskulden för Fennia Liv har fastställts utan att tillämpa matchningsjustering, volatilitetsjustering eller övergångsbestämmelser.

Ansvarsskulden i bokslutet 31.12.2016 består för sparförsäkringarnas del av försäkringskapitalet (1 389,4 mn euro) och ansvarsskulden för räntekomplettering (136,0 mn euro), sammanlagt 1 525,4 miljoner euro. Ansvarsskulden för fondförsäkringar utgör 903,2 miljoner euro. Ansvarsskulden i bokslutet ska enligt lagen beräknas på ett betryggande sätt. Den marknadsmässiga ansvarsskulden för sparförsäkringar utgörs av bästa estimat (1 491,5 mn euro) och en riskmarginal (24,4 mn euro), sammanlagt 1 515,9 miljoner euro. Ansvarsskulden för fondförsäkringar utgör 883,1 miljoner euro.

Den marknadsmässiga ansvarsskulden för försäkringsbeståndet med beräkningsränta är särskilt känslig för förändringar i räntekurvan som används för diskontering. Den låga räntenivån på marknaden har lett till att den marknadsmässiga ansvarsskulden de senaste åren överstigit försäkringskapitalet. I bokslutets ansvarsförbindelser har man beaktat den låga räntenivån genom årliga överföringar till ansvarsskulden för räntekomplettering för att bekosta beräkningsräntan under de kommande åren. Marknadens räntenivå har haft en mindre effekt på ansvarsskulden för fondförsäkringar. Den marknadsmässiga ansvarsskulden påverkas för fondförsäkringarnas del mer av antaganden om återköp och driftskostnaderna än av räntenivån.

För riskförsäkringarnas del består bokslutets ansvarsskuld av premieansvaret, ersättningsansvaret för kända och okända ersättningar samt ansvaret för extra förmåner, totalt 15,9 miljoner euro. Riskförsäkringarnas marknadsmässiga ansvarsskuld är negativ, totalt -78,0 miljoner euro, eftersom de framtida premierna väntas överstiga kostnaderna för framtida ersättningar och handläggningen av försäkringarna. Riskförsäkringarnas ansvarsskuld är särskilt känslig för antaganden om annullationer.

Riskmarginalen beräknas med Cost of Capital-metoden med en förväntad kapitalkostnad på 6 procent. Beräkningen beaktar kapitalkraven för försäkrings- och motpartsrisker.

Försäkringsteknisk ansvarsskuld enligt försäkringsslag (mn euro)	Bästa estimat	Riskmarginal	Totalt
Sparförsäkring			
Med beräkningsränta	55,9	0,9	56,7
Fondanknutna	556,1	9,5	565,6
Kapitaliseringsavtal			
Med beräkningsränta	10,0	0,2	10,1
Fondanknutna	74,3	1,3	75,6
Individuell pension			
Med beräkningsränta	274,3	4,2	278,5
Fondanknutna	118,2	2,0	120,2
Gruppension			
Med beräkningsränta	283,2	4,3	287,5
Fondanknutna	119,6	2,0	121,7
Risklivförsäkring	-100,7	22,7	-78,0
Totalt	1390,9	47,1	1437,9
Med beräkningsränta	623,3	9,5	632,8
Fondanknutna	868,2	14,8	883,1
Risklivförsäkring	-100,7	22,7	-78,0
Totalt	1390,9	47,1	1437,9

Ovanstående ansvarsskuld anges som bruttobelopp, det vill säga siffrorna inkluderar inte försäkringspremier eller ersättningar för befintliga återförsäkringsavtal.

■ Övriga skulder

Bolagets övriga skulder är relativt kortfristiga och anknyter till indirekta skatter, leverantörsfakturer och andra skulder förknippade med den operativa verksamheten. De övriga skulderna redovisas i balansräkningen och beaktas till sitt nominella värde vid solvensberäkning.

■ Alternativa värderingsmetoder

Beslut om att övergå till alternativa värderingsmetoder fattas separat från fall till fall och motiveringarna dokumenteras. Om en alternativ värderingsmetod är den enda möjligheten för ett placeringsinstrument måste värderingsmodellerna dokumenteras på förhand och en osäkerhetsanalys utföras innan placeringarna genomförs.

Värderingsmodellerna ska kontrolleras minst en gång om året, antingen genom att pröva deras giltighet eller genom att använda priser från observerbara aktuella marknadstransaktioner i samma instrument, eller baserat på tillgängliga observerbara marknadsuppgifter.

■ Övrig information

Ingen övrig väsentlig information finns att rapportera om värdering för solvensändamål.

Kapitalbas

Mål, policy och processer för hantering av kapitalbasen

Målet för hanteringen av kapitalbasen är att säkerställa en tillräcklig kapitalbas för att täcka det solvenskapitalkrav som krävs i regleringen och ett tillräckligt överskott vid varje given tidpunkt samt att fördela tillgångarna mellan de viktigaste riskområdena med ett effektivt risk-avkastningsförhållande. Överskottet fastställs enligt bolagets egen bedömning av riskerna i förhållande till det solvenskapitalkrav som regleringen förutsätter samt beredskap inför plötsliga och oförutsägbara störningar.

Den lägsta nivån för kapitalbasen fastställer den miniminivå som krävs för att bolaget med stor sannolikhet ska kunna uppfylla sina förpliktelser som gäller de försäkrade förmånerna. Denna nivå fastställs av det större av de två följande solvenskapitalkraven:

- solvenskapitalkravet som krävs enligt solvensregleringen
- ett solvenskapitalkrav utifrån bolagets egen riskbedömning.

Både kapitalbasen och solvenskapitalkravet kan förändras snabbt på grund av bolagets öppna riskpositioner, vilket kan leda till att bolaget inte nödvändigtvis längre kan bedriva sin verksamhet i normal ordning. För oförutsägbara stressfaktorer fastslår Fennia Liv en kapitalbuffert av önskad storlek utöver den krävda miniminivån på kapitalbasmedel. Syftet med kapitalbufferten är att ge bolaget tid att anpassa sin riskposition när plötsliga och överraskande situationer uppkommer, dvs. att anpassa sin solvensställning och sin position för risker och avkastning på ett genomtänkt sätt till en nivå som motsvarar den nya situationen.

Storleken på kapitalbufferten utvärderas även på lång sikt, varvid bedömningen även inkluderar kvalitativa synpunkter och icke-mätbara risker, till exempel den av styrelsen fastställda affärsstrategin och risker och möjligheter i bolagets affärsmiljö.

Bolaget gör årligen upp en plan för risktagning, där det fastslår sin riskvillighet och risktolerans samt allokerar det kapital som är exponerat för risk i förhållande till helheten och de enskilda riskerna. Riskgränser och begränsningar för risktagning utformas för att motsvara ovannämnda mål. Riskgränserna bevakas kontinuerligt och risktagningsplanen kontrolleras och uppdateras vid behov kvartalsvis för att motsvara eventuella förändringar i verksamheten eller på placeringsmarknaden.

Kapitalbas- och solvenshanteringen ingår i bolagets riskhanteringssystem. Verkställande direktören och den högsta ledningen ansvarar för att risktagningsplaner utarbetas och solvensmål ställs upp. Riskhanteringsdirektören ansvarar med stöd av ledningsgruppen för riskhantering för att heltäckande och mångsidiga analyser av risker, framtidsscenarier och eventuella konsekvenser av realiserade riskpositioner finnas att tillgå som stöd vid utarbetandet av risktagningsplanen och solvensmålet. Styrelsen godkänner risktagningsplanen och de fastställda riskgränserna.

Klassifikation och godkännande av kapitalbas

Nedanstående tabell anger kapitalbasens sammansättning och belopp vid utgången av rapporteringsperioden och vid utgången av den föregående rapporteringsperioden.

Tillgänglig kapitalbas (mn euro)	31.12.2016	31.12.2015
Primärkapital		
Skillnad mellan tillgångar och skulder	217,4	218,7
Egna aktier (som innehas direkt eller indirekt)	0,0	0,0
Förutsebara utdelningar och utbetalningar	-1,5	0,0
Efterställda skulder	0,0	0,0
Totalt	215,9	218,7
Tilläggskapital	0,0	0,0
Kapitalbas (primärkapital + tilläggskapital)	215,9	218,7

Nedanstående tabeller utgör en specifikation över kapitalbasen vid utgången av rapporteringsperioden och vid utgången av den föregående rapporteringsperioden samt medräkningsbara belopp för att täcka solvenskapitalkravet och minimikapitalkravet.

Klassificering och medräkningsbarhet av kapitalbasmedel 31.12.2016 (mn euro)	Tillgängliga	för att täcka solvenskapitalkravet	för att täcka minimikapitalkravet
Nivå 1 – obegränsad	215,9	215,9	215,9
Nivå 1 – begränsad	0,0	0,0	0,0
Nivå 2	0,0	0,0	0,0
Nivå 3	0,0	0,0	0,0
Totalt	215,9	215,9	215,9

Klassificering och medräkningsbarhet av kapitalbasmedel 31.12.2015 (mn euro)	Tillgängliga	för att täcka solvenskapitalkravet	för att täcka minimikapitalkravet
Nivå 1 – obegränsad	218,7	218,7	218,7
Nivå 1 – begränsad	0,0	0,0	0,0
Nivå 2	0,0	0,0	0,0
Nivå 3	0,0	0,0	0,0
Totalt	218,7	218,7	218,7

Bolagets tillgängliga kapitalbasmedel tillhör i sin helhet nivå 1 som kan användas utan begränsningar för att täcka solvens- och minimikapitalkravet.

En detaljerad klassifikation och fördelning av bolagets kapitalbas vid utgången av rapporteringsperioden återfinns i bilaga S.23.01.01. Bolaget tillämpar inte de övergångsbestämmelser som medges av reglingen på sin kapitalbas.

Skillnaden mellan bokslutets och solvensberäkningens egna tillgångar vid utgången av rapporteringsperioden var 117,4 miljoner euro. Nedanstående tabell utgör en sammanställning som anger de viktigaste skillnaderna vid slutet av rapporteringsperioden (mn euro).

Tillgångar (mn euro)	Balansräkning för solvensändamål	Bokslutets balansräkning	Differens
Goodwill	0,0	1,9	-1,9
Immateriella tillgångar	0,0	4,5	-4,5
Placeringar	733,0	695,1	37,9
Tillgångar som innehas för indexreglerade avtal och fondförsäkringsavtal	904,0	903,3	0,7
Fordringar enligt återförsäkringsavtal	-7,1	0,0	-7,1
Provisionsåterbärningar från fondförsäkringar	26,1	0,0	26,1
Övriga tillgångar som inte visas någon annanstans	39,5	46,1	-6,6
Tillgångar totalt	1 695,5	1 650,9	44,6

Skulder			
Försäkringsteknisk ansvarsskuld	1 437,9	1 541,3	-103,4
Latenta skatteskulder	29,4	0,0	29,4
Övriga skulder som inte visas någon annanstans	10,8	9,6	1,2
Skulder totalt	1 478,1	1 550,9	-72,8

Skillnaden mellan tillgångar och skulder			
Egna tillgångar / Eget kapital	217,4	100,0	117,4

Skillnaderna mellan balansräkningarna beror främst på att

- goodwill och immateriella tillgångar inte tas upp i balansräkningen för solvensändamål
- vissa placeringar i bokslutet värderas till anskaffningsutgiften, den upp- eller nedskrivna anskaffningsutgiften, nominellt värde eller i övrigt enligt aktsamhetsprincipen, medan de i balansräkningen för solvensändamål värderas till marknadsvärde eller marknadsbaserat värde
- inga fordringar enligt återförsäkringsavtal ingår i bokslutets balansräkning, medan de i balansräkningen för solvensändamål värderas marknadsbaserat med hänsyn till de försäkringsförpliktelser som ligger inom avtalsgränserna
- förväntade provisionsåterbärningar från placeringar som utgör täckning för fondförsäkringar aktiveras i balansräkningen för solvensändamål.

Skillnaderna mellan balansräkningarnas skulder beror främst på att

- den försäkringstekniska ansvarsskulden i balansräkningen för solvensändamål värderas marknadsmässigt, medan bokslutets värdering bygger på återköpsvärde och soliditetsprincipen.
- balansräkningen för solvensändamål inkluderar latent skatteskuld för framtida vinst.

En detaljerad specifikation över balansräkningen för solvensändamål vid rapporteringsperiodens slut återfinns i [bilaga S.02.01.02](#).

Solvenskapitalkrav och minimisolvenskapitalkrav

Solvenskapitalkravet uppgick vid utgången av rapporteringsperioden till 117,4 miljoner euro och minimisolvenskapitalkravet till 29,4 miljoner euro.

Solvenskapitalkravet enligt riskkategori vid utgången av rapporteringsperioden var:

Solvenskapitalkrav (mn euro)	SCR Brutto
Marknadsrisk	110,1
Motpartsrisk	13,0
Försäkringsrisk vid livförsäkring	82,8
Försäkringsrisk vid sjukförsäkring	0,0
Försäkringsrisk vid skadeförsäkring	0,0
Diversifiering	-47,9
Immateriell tillgångsrisk	0,0
Primärt solvenskapitalkrav	158,0
Beräkning av solvenskapitalkravet	
Operativ risk	3,9
Förlusttäckningskapacitet i den försäkringstekniska ansvarsskulden	-15,1
Förlusttäckningskapacitet i latenta skatter	-29,4
Solvenskapitalkrav exklusive kapitaltillägg	117,4
Kapitaltillägg som redan fastställts	0,0
Solvenskapitalkrav	117,4

En specifikation över solvenskapitalkravet återfinns i [bilaga S.25.01.21](#). Väsentliga indata vid beräkning av minimikapitalkravet är följande:

Indata för beräkning av minimikapitalkravet (mn euro)	Bästa estimat och försäkringsteknisk ansvarsskuld netto (efter återförsäkring/specialföretag) beräknade som helhet	Total risksumma netto (efter återförsäkring/specialföretag)
Förpliktelser med rätt till andel i överskott – Garanterade förmåner	608,2	----
Förpliktelser med rätt till andel i överskott – Diskretionära förmåner	15,1	----
Försäkringsförpliktelser med indexreglerade förmåner och fondförsäkring	868,2	----
Andra liv(åter)försäkrings- och sjuk(åter)försäkringsförpliktelser	0,0	----
Sammanlagd risksumma för alla liv(åter)försäkringsförpliktelser	-----	2 182,3

En mer detaljerad specifikation över beräkningen av solvenskapitalkravet vid utgången av rapporteringsperioden återfinns i [bilaga S.28.01.01](#). Bolaget använder sig inte av

- interna modeller för beräkning av solvenskapitalkravet
- bolagsspecifika parametrar för beräkning av standardformeln
- förenklade beräkningar för riskmoduler eller undergrupper i standardformeln
- undergruppen för durationsbaserad aktiekursrisk vid beräkning av solvenskapitalkravet.

■ Användning av durationsbaserad undergrupp vid beräkning av solvenskapitalkrav

Bolaget använder sig inte av undergruppen för durationsbaserad aktiekursrisk vid beräkning av solvenskapitalkravet.

■ Skillnader mellan standardberäkningsmodellen och tillämpad intern modell

Bolaget använder sig inte av interna modeller för beräkning av solvenskapitalkravet.

 Ej uppfyllt**minimisolvenskapitalkrav eller solvenskapitalkrav**

Bolaget har inte under denna rapporteringsperiod understigit det solvenskapitalkrav eller minimisolvenskapitalkrav som regelverket kräver.

■ Övrig information

Ingen övrig väsentlig information finns att rapportera om Fennia Livs kapitalhantering.

Bilaga
S.02.01.02
Balansräkning

Tillgångar

Immateriella tillgångar

Uppskjutna skattefordringar

Överskott av pensionsförmåner

Materiella anläggningstillgångar som innehas för eget bruk

Placeringstillgångar (andra än tillgångar som innehas för index- och fondförsäkringsavtal)

Fastighet (annat än för eget bruk)

Innehav i anknutna företag, inklusive intressebolag

Aktier

Aktier – börsnoterade

Aktier – icke börsnoterade

Obligationer

Statsobligationer

Företagsobligationer

Strukturerade produkter

Värdepapperiserade lån och lån med ställda säkerheter

Investeringsfonder

Derivat

Banktillgodohavanden som inte är likvida medel

Övriga investeringar

Tillgångar som innehas för index-reglerade avtal och fondförsäkringsavtal

Lån och hypotekslån

Lån på försäkringsbrev

Lån och hypotekslån till fysiska personer

Andra lån och hypotekslån

Fordringar enligt återförsäkringsavtal från:

Skadeförsäkring och sjukförsäkring som liknar skadeförsäkring

Skadeförsäkring exklusive sjukförsäkring

Sjukförsäkring som liknar skadeförsäkring

Livförsäkring och sjukförsäkring som liknar livförsäkring, exklusive sjukförsäkring samt index- och fondförsäkringsavtal

Sjukförsäkring som liknar livförsäkring

Livförsäkring exklusive sjukförsäkring samt index- och fondförsäkringsavtal

Livförsäkring med indexreglerade förmåner och fondförsäkring

Depåer hos företag som avgivit återförsäkring

Försäkringsfordringar och fordringar på förmedlare

Återförsäkringsfordringar

Fordringar (kundfordringar, inte försäkring)

Egna aktier (direkt innehav)

Fordringar avseende primärkapitalposter eller garantikapital som infordrats men ej inbetalats

Kontanter och andra likvida medel

Övriga tillgångar som inte visas någon annanstans

Summa tillgångar

	Solvens II- värde
	C0010
R0030	0
R0040	0
R0050	0
R0060	794
R0070	709 982
R0080	70 346
R0090	2 000
R0100	86 009
R0110	76 904
R0120	9 105
R0130	342 413
R0140	20 701
R0150	321 713
R0160	0
R0170	0
R0180	205 366
R0190	1 840
R0200	2 007
R0210	0
R0220	903 979
R0230	22 212
R0240	0
R0250	0
R0260	22 212
R0270	-7 084
R0280	0
R0290	0
R0300	0
R0310	-7 084
R0320	0
R0330	-7 084
R0340	0
R0350	0
R0360	0
R0370	0
R0380	0
R0390	0
R0400	0
R0410	29 837
R0420	35 756
R0500	1 695 476

Bilaga
S.02.01.02
Balansräkning

Skulder

	Solvens II- värde C0010
Försäkringstekniska avsättningar – skadeförsäkring	R0510 0
Försäkringstekniska avsättningar – skadeförsäkring (exklusive sjukförsäkring)	R0520 0
Försäkringstekniska avsättningar beräknade som helhet	R0530 0
Bästa skattning	R0540 0
Riskmarginal	R0550 0
Försäkringstekniska avsättningar – sjukförsäkring (liknande skadeförsäkring)	R0560 0
Försäkringstekniska avsättningar beräknade som helhet	R0570 0
Bästa skattning	R0580 0
Riskmarginal	R0590 0
Försäkringstekniska avsättningar – livförsäkring (exklusive indexreglerade avtal och fondförsäkringsavtal)	R0600 554 856
Försäkringstekniska avsättningar – sjukförsäkring (liknande livförsäkring)	R0610 0
Försäkringstekniska avsättningar beräknade som helhet	R0620 0
Bästa skattning	R0630 0
Riskmarginal	R0640 0
Försäkringstekniska avsättningar – livförsäkring (exklusive sjukförsäkring samt indexreglerade avtal och	R0650 554 856
Försäkringstekniska avsättningar beräknade som helhet	R0660 0
Bästa skattning	R0670 522 611
Riskmarginal	R0680 32 245
Försäkringstekniska avsättningar – indexreglerade avtal och fondförsäkringsavtal	R0690 883 052
Försäkringstekniska avsättningar beräknade som helhet	R0700 0
Bästa skattning	R0710 868 242
Riskmarginal	R0720 14 810
Eventualförpliktelser	R0740 0
Andra avsättningar än försäkringstekniska avsättningar	R0750 0
Pensionsåtaganden	R0760 0
Depåer från återförsäkrare	R0770 0
Uppskjutna skatteskulder	R0780 29 358
Derivat	R0790 1 153
Skulder till kreditinstitut	R0800 0
Andra finansiella skulder än skulder till kreditinstitut	R0810 0
Försäkringsskulder och skulder till förmedlare	R0820 737
Återförsäkringsskulder	R0830 899
Skulder (leverantörsskulder, inte försäkring)	R0840 4 763
Efterställda skulder	R0850 0
Efterställda skulder som inte ingår i primärkapitalet	R0860 0
Efterställda skulder som ingår i primärkapitalet	R0870 0
Övriga skulder som inte visas någon annanstans	R0880 3 237
Summa skulder	R0900 1 478 054
Belopp med vilket tillgångar överskrider skulder	R1000 217 422

Premier, ersättningar och kostnader per affärsgren

[illegible]

Bilaga

S.05.02.01

Premier, ersättningar och kostnader per land

		Hemland	De fem länder där bruttopremieinkomsterna är högst – livförsäkringsåtaganden					De fem länder där bruttopremie- inkomsterna är högst och hemland
		C0150	C0160	C0170	C0180	C0190	C0200	C0210
	R1400		0	0	0	0	0	
		C0220	C0230	C0240	C0250	C0260	C0270	C0280
Premieinkomst								
Brutto	R1410	207 819	0	0	0	0	0	207 819
Återförsäkrares andel	R1420	765	0	0	0	0	0	765
Netto	R1500	207 054	0	0	0	0	0	207 054
Intjänade premier								
Brutto	R1510	207 819	0	0	0	0	0	207 819
Återförsäkrares andel	R1520	765	0	0	0	0	0	765
Netto	R1600	207 054	0	0	0	0	0	207 054
Inträffade skadekostnader								
Brutto	R1610	100 229	0	0	0	0	0	100 229
Återförsäkrares andel	R1620	350	0	0	0	0	0	350
Netto	R1700	99 879	0	0	0	0	0	99 879
Ändringar inom övriga avsättningar								
Brutto	R1710	0	0	0	0	0	0	0
Återförsäkrares andel	R1720	0	0	0	0	0	0	0
Netto	R1800	0	0	0	0	0	0	0
Uppkomna kostnader	R1900	16 199	0	0	0	0	0	16 199
Övriga kostnader	R2500							0
Totala kostnader	R2600							16 199

Bilaga

S.12.01.02

Försäkringstekniska avsättningar för livförsäkring och SLT sjukförsäkring

	Försäkring med rätt till överskott	Fondförsäkring och indexförsäkring			Annan livförsäkring			Skadelivräntor till följd av skade- försäkrings- avtal som härrör från andra försäkrings- åtaganden än sjuk- försäkrings- åtaganden	Mottagen återförsäkring	Totalt (liv- försäkring utom sjuk- försäkring, inkl. fond- och index- försäkring
	C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0090	C0100	C0150
R0010	0	0			0			0	0	0
R0020	0	0			0			0	0	0
R0030	623 265		0	868 242		0	-100 654	0	0	1 390 852
R0080	0		0	0		0	-7 084	0	0	-7 084
R0090	623 265		0	868 242		0	-93 570	0	0	1 397 936
R0100	9 545	14 810			22 700			0	0	47 055
R0110	0	0			0			0	0	0
R0120	0		0	0		0	0	0	0	0
R0130	0	0			0			0	0	0
R0200	632 809	883 052			-77 954			0	0	1 437 907

Försäkringstekniska avsättningar beräknade som helhet

Totala medel som kan återkrävas från återförsäkring/specialföretag och finansiell återförsäkring efter justering för förväntade förluster till följd av motpartsfallissemang associerat med försäkringstekniska avsättningar beräknade som helhet

Försäkringstekniska avsättningar beräknade som summan av bästa skattning och riskmarginal

Bästa skattning

Bästa skattning, brutto

Det totala belopp som kan återkrävas från återförsäkring och specialföretag efter justering för förväntade förluster till följd av att motparten fallerar

Bästa skattning minus belopp som kan återkrävas från återförsäkring och specialföretag och finansiell återförsäkring

Riskmarginal

Belopp avseende övergångsåtgärden för försäkringstekniska avsättningar

Försäkringstekniska avsättningar beräknade som helhet

Bästa skattning

Riskmarginal

Försäkringstekniska avsättningar – totalt

Bilaga

S.12.01.02

Försäkringstekniska avsättningar för livförsäkring och SLT sjukförsäkring

	Sjukförsäkring som liknar livförsäkring		Skadelivräntor till följd av skade-försäkrings-avtal som härrör från sjuk-försäkrings-åtaganden	Mottagen återförsäkring, Sjukförsäkring	Totalt, sjuk-försäkring som liknar livförsäkring	
	Avtal utan optioner och garantier	Avtal med optioner eller garantier				
	C0160	C0170	C0180	C0190	C0200	C0210
R0210	0			0	0	0
R0220	0			0	0	0
R0030		0	0	0	0	0
R0080		0	0	0	0	0
R0090		0	0	0	0	0
R0100	0			0	0	0
R0110	0			0	0	0
R0120		0	0	0	0	0
R0130	0			0	0	0
R0200	0			0	0	0

Försäkringstekniska avsättningar beräknade som helhet

Totala medel som kan återkrävas från återförsäkring/specialföretag och finansiell återförsäkring efter justering för förväntade förluster till följd av motpartsfallissemang associerat med försäkringstekniska avsättningar beräknade som helhet

Försäkringstekniska avsättningar beräknade som summan av bästa skattning och riskmarginal

Bästa skattning

Bästa skattning, brutto

Det totala belopp som kan återkrävas från återförsäkring och specialföretag efter justering för förväntade förluster till följd av att motparten fallerar

Bästa skattning minus belopp som kan återkrävas från återförsäkring och specialföretag och finansiell återförsäkring

Riskmarginal

Belopp avseende övergångsåtgärden för försäkringstekniska avsättningar

Försäkringstekniska avsättningar beräknade som helhet

Bästa skattning

Riskmarginal

Försäkringstekniska avsättningar – totalt

Bilaga**S.22.01.21****Effekterna av långsiktiga garantier och övergångsregler**

		Belopp med långsiktiga garantier och övergångsregler	Effekt av övergångsregler för försäkringstekniska avsättningar	Effekt av övergångsregler för diskonteringsräntan	Effekt av volatilitetsjustering satt till noll	Effekt av matchningsjustering satt till noll
		C0010	C0030	C0050	C0070	C0090
Försäkringstekniska avsättningar	R0010	1 437 907	0	0	0	0
Primärkapital	R0020	215 922	0	0	0	0
Medräkningsbar kapitalbas för att uppfylla solvenskapitalkravet	R0050	215 922	0	0	0	0
Solvenskapitalkrav	R0090	117 427	0	0	0	0
Medräkningsbar kapitalbas för att täcka minimikapitalkravet	R0100	215 922	0	0	0	0
Minimikapitalkrav	R0110	29 357	0	0	0	0

Bilaga
S.23.01.01
Kapitalbas

Primärkapital före avdrag för ägarintressen i andra finansiella sektorer enligt artikel 68 i delegerade förordning (EU) nr 2015/35

Stamaktiekapital (egna aktier brutto)
Överkursfond relaterad till stamaktiekapital
Garantikapital, medlemsavgifter eller motsvarande primärkapitalpost för ömsesidiga och liknande företag
Efterställda medlemskonton
Överskottsmedel
Preferensaktier
Överkursfond relaterad till preferensaktier
Avstämningsreserv
Efterställda skulder
Ett belopp som är lika med värdet av uppskjutna skattefordringar netto
Andra kapitalbasposter som godkänts av tillsynsmyndigheten som primärkapital som ej specificeras ovan

Kapitalbas från den finansiella redovisningen som inte bör ingå i avstämningsreserven och inte uppfyller kriterierna för att klassificeras som kapitalbas enligt Solvens II

Kapitalbas från den finansiella redovisningen som inte bör ingå i avstämningsreserven och inte uppfyller kriterierna för att klassificeras som kapitalbas enligt Solvens II

Avdrag

Avdrag för ägarintressen i finansinstitut och kreditinstitut

Totalt primärkapital efter avdrag

Tilläggskapital

Obetalt och ej infordrat garantikapital inlösningsbart på begäran

Obetalt och ej infordrat garantikapital, obetalda och ej infordrade medlemsavgifter eller motsvarande primärkapitalpost för ömsesidiga och liknande företag, som kan inlösas på begäran

Obetalt och ej infordrat garantikapital, obetalda och ej infordrade medlemsavgifter eller motsvarande primärkapitalpost för ömsesidiga och liknande företag, som kan inlösas på begäran

Ett rättsligt bindande åtagande att på begäran teckna och betala för efterställda skulder

Bankkreditiv och garantier enligt artikel 96.2 i direktiv 2009/138/EG

Andra bankkreditiv och garantier än enligt artikel 96.2 i direktiv 2009/138/EG

Framtida fodran av ytterligare bidrag från medlemmar enligt artikel 96.3 första stycket i direktiv 2009/138/EG

Framtida fodran av ytterligare bidrag från medlemmar– andra än enligt artikel 96.3 första stycket i direktiv 2009/138/EG

Annat tilläggskapital

Sammanlagt tilläggskapital

	Totalt	Nivå 1 – utan begränsningar	Nivå 1 – begränsad	Nivå 2	Nivå 3
	C0010	C0020	C0030	C0040	C0050
R0010	27 751	27 751		0	
R0030	10 732	10 732		0	
R0040	0	0		0	
R0050	0		0	0	0
R0070	0	0			
R0090	0		0	0	0
R0110	0		0	0	0
R0130	177 439	177 439			
R0140	0		0	0	0
R0160	0				0
R0180	0	0	0	0	0
R0220	0				
R0230	0	0	0	0	0
R0290	215 922	215 922	0	0	0
R0300	0			0	
R0310	0			0	
R0320	0			0	0
R0330	0			0	0
R0340	0			0	
R0350	0			0	0
R0360	0			0	
R0370	0			0	0
R0390	0			0	0
R0400	0			0	0

Bilaga
S.23.01.01
Kapitalbas

Tillgänglig och medräkningsbar kapitalbas

- Total tillgänglig kapitalbas för att täcka solvenskapitalkravet
- Total tillgänglig kapitalbas för att täcka minimikapitalkravet
- Total medräkningsbar kapitalbas för att täcka solvenskapitalkravet
- Total medräkningsbar kapitalbas för att täcka minimikapitalkravet

- Solvenskapitalkrav**
- Minimikapitalkrav**
- Medräkningsbar kapitalbas i förhållande till solvenskapitalkrav**
- Medräkningsbar kapitalbas i förhållande till minimikapitalkrav**

	Totalt	Nivå 1 – utan begränsningar	Nivå 1 – begränsad	Nivå 2	Nivå 3
R0500	215 922	215 922	0	0	0
R0510	215 922	215 922	0	0	
R0540	215 922	215 922	0	0	0
R0550	215 922	215 922	0	0	
R0580	117 427				
R0600	29 357				
R0620	183,9 %				
R0640	735,5 %				

Avstämningsreserv

- Belopp med vilket tillgångar överskrider skulder
- Egna aktier (som innehas direkt och indirekt)
- Förutsebarautdelningar, utskiftningar och avgifter
- Andra primärkapitalposter
- Justerings för kapitalbasposter med begränsningar med avseende på matchningsjusteringsportföljer och separata fonder

Avstämningsreserv

Förväntade vinster

- Förväntade vinster som ingår i framtida premier – livförsäkringsverksamhet
- Förväntade vinster som ingår i framtida premier – skadeförsäkringsverksamhet

Totala förväntade vinster som ingår i framtida premier

	C0060
R0700	217 422
R0710	0
R0720	1 500
R0730	38 483
R0740	0
R0760	177 439
R0770	118 855
R0780	0
R0790	118 855

Bilaga
S.25.01.21
Solvenskapitalkrav – för grupper som omfattas av standardformeln

Marknadsrisk
Motpartsrisk
Teckningsrisk för livförsäkring
Teckningsrisk för sjukförsäkring
Teckningsrisk för skadeförsäkring
Diversifiering
Immateriell tillgångsrisk
Primärt solvenskapitalkrav

Beräkning av solvenskapitalkrav

Operativ risk
Förlusttäckningskapacitet i försäkringstekniska avsättningar
Förlusttäckningskapacitet i uppskjutna skatter
Kapitalkrav för verksamhet som drivs i enlighet med art. 4 i direktiv 2003/41/EG

Solvenskapitalkrav exklusive kapitaltillägg

Kapitaltillägg redan infört

Solvenskapitalkrav

Övrig information om solvenskapitalkrav

Kapitalkrav för undergruppen för durationsbaserad aktiekursrisk
Totalt belopp för teoretiska solvenskapitalkrav för återstående del
Totalt belopp för teoretiskt solvenskapitalkrav för separata fonder
Totalt belopp för teoretiskt solvenskapitalkrav för matchningsjusteringsportföljer
Diversifieringseffekter till följd av aggregering av nSCR separata fonder för artikel 304

	Solvenskapitalkrav brutto	Företagsspecika parametrar	Förenklingar
	C0110	C0090	C0100
R0010	110 121		Ingen
R0020	12 954		
R0030	82 765	Ingen	Ingen
R0040	0	Ingen	Ingen
R0050	0	Ingen	Ingen
R0060	-47 882		
R0070	0		
R0100	157 959		

	C0100
R0130	3 907
R0140	-15 083
R0150	-29 357
R0160	0
R0200	117 427
R0210	0
R0220	117 427
R0400	0
R0410	0
R0420	0
R0430	0
R0440	0

Minimikapitalkrav – enbart livförsäkrings- eller enbart skadeförsäkrings- eller skadeåterförsäkringsverksamhet

Minimikapitalkrav _{NL} Resultat		C0010
	R0010	0

	C0010
R0010	0

	Bästa skattning och försäkringstekniska avsättningar netto (efter återförsäkring / specialföretag) beräknade som helhet	Premieinkomst netto (efter återförsäkring) under de senaste 12 månaderna
	C0020	C0030
R0020	0	0
R0030	0	0
R0040	0	0
R0050	0	0
R0060	0	0
R0070	0	0
R0080	0	0
R0090	0	0
R0100	0	0
R0110	0	0
R0120	0	0
R0130	0	0
R0140	0	0
R0150	0	0
R0160	0	0
R0170	0	0

	C0040
Minimikapitalkrav_L Resultat	29 324

	C0040
R0200	29 324

	Bästa skattning och försäkringstekniska avsättningar netto (efter återförsäkring / specialföretag) beräknade som helhet	Premieinkomst netto (efter återförsäkring) under de senaste 12 månaderna
	C0050	C0060
R0210	608 182	
R0220	15 083	
R0230	868 242	
R0240	0	
R0250		2 182 279

		C0070
Linjärt minimikapitalkrav	R0300	29 324
Solvenskapitalkrav	R0310	117 427
Högsta minimikapitalkrav	R0320	52 842
Lägsta minimikapitalkrav	R0330	29 357
Kombinerat minimikapitalkrav	R0340	29 357
Tröskelvärde för minimikapitalkrav	R0350	3 200
		C0070
Minimikapitalkrav	R0400	29 357

	C0070
R0300	29 324
R0310	117 427
R0320	52 842
R0330	29 357
R0340	29 357
R0350	3 200
	C0070
R0400	29 357